

Grane kommune
Midt i blinken

ØKONOMIPLAN 2019- 2022
MED HANDLINGSPROGRAM
BUDSJETT 2019

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Innledende kommentarer budsjett 2019	4
1.2	Visjon	5
2	Generelt om økonomiplanen.....	5
2.1	Kommunelovens bestemmelser	5
3	Rammebetingelser	6
3.1	Befolkningsutvikling og prognoser	6
3.2	Statsbudsjettet 2019	11
3.3	<i>Kommunene i Nordland</i>	12
3.3.1	<i>Vekst i frie inntekter fra 2018 til 2019</i>	12
3.3.2	<i>Frie inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov</i>	12
3.3.3	<i>Finansielle indikatorer</i>	12
4	Felles inntekter og finans	13
4.1	Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft.....	13
4.1.1	Skatter	13
4.1.2	Rammetilskudd	14
4.1.3	Konesjonskraft.....	14
4.2	Lånekostnader	14
4.3	Utlån.....	16
4.3.1	Næringslån.....	16
4.4	Avskrivninger	16
5	Hovedoversikter	17
5.1.1	Økonomisk oversikt drift.....	17
5.1.2	Budsjettskjema 1A drift	18
5.1.3	Anskaffelse og anvendelse av midler.....	19
6	Tjenestoområder	20
6.1	Budsjett resultatenheter	20
6.2	Ressursbruk/ oversikt ansatte.....	21
6.2.1	Sykefravær og sykefraværsutvikling:	21
6.2.2	Vikarbruk	22
6.2.3	Kompetanseutvikling	22
6.2.4	Rekruttering.....	22
6.2.5	Seniorer.....	23

6.3	Ansvar 0. Politisk/ tilskudd	23
6.3.1	Økonomisk ramme	24
6.3.2	Tilskudd og kontingenter	24
6.3.3	Kirken	25
6.4	Ansvar 1. Sentraladministrasjon	25
6.4.1	Økonomisk ramme	25
6.4.2	Budsjett 2019 Sentraladministrasjon.....	25
6.5	Ansvar 2. Oppvekst- og kultur.....	26
6.5.1	Økonomisk ramme	26
6.5.2	Budsjett 2019 Oppvekst og kultur	26
6.6	Ansvar 4. Teknisk og næring	28
6.6.1	Økonomisk ramme	28
6.6.2	Budsjett 2019 Teknisk- næring	28
6.7	Ansvar 5. Helse og omsorg.....	32
6.7.1	Økonomisk ramme	32
6.7.2	Budsjett 2019 Helse- og omsorg.....	32
6.8	Ansvar 6. NAV	34
6.8.1	Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)	34
6.8.2	Budsjett 2019 NAV	34
6.8.3	Budsjett flyktningetjeneste	35
7	Investeringer	37
7.1	Investering 2019- 2022	37
7.2	Investeringsplan 2019-2023.....	38
7.3	Økonomisk oversikt investering	41
7.4	Budsjettskjema 2A investering.....	42
7.5	Låneopptak	43
8	Vedlegg	44
8.1	Betalingsregulativ.....	44

1 Innledning

1.1 Innledende kommentarer budsjett 2019

2019 budsjettet legges fram uten store endringer fra 2018. Administrasjonen har lagt til rette for å avsette økonomiske midler til nedbetaling av lån på nytt helsetun.

Det er beregnet et budsjettert netto driftsresultat på ca 3 %.

Ser vi tilbake til samme tidspunkt i 2018, var budsjettprosessen adskillig tøffere hva gjaldt de økonomiske rammene til avdelingene. Tilsvarende stillingsreduksjoner som i fjor (ca 5 årsverk), ser vi ikke i budsjett 2019.

Teknisk- og næringsavdelingen har den største økningen, det er pga anbudsprosessen for vintervedlikehold, det har gitt en merutgift på kr 0,5 mill. Økning i avskrivning av boligmasse synes også som en økning i budsjettet for denne avdelingen.

I fjor skjedde også en større utgiftsreduksjonen innenfor:

- kurs/opplæring
- forbruksvarer
- mindre vedlikehold

Dette holdes på tilsvarene nivå som 2018.

I økonomiplanperioden vil rådmannens stab fortsatt ha fokus på 4 visjon- og satsningsfelt.

- Arbeidsplasser og kompetanse
- Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter.
- Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass
- Nordlands beste Folkehelsekommune

Hva gjelder investering, legger rådmann fram et investeringsbudsjett hvor Helsetunrealiseringen har topp prioritet.

Anita Mellingen
Ass. rådmann

1.2 Visjon

Grane kommune midt i blinken

Uavhengig av budsjettstatus er Grane fortsatt midt i blinken! Mellom hav og innland, midt mellom nasjonalparker og kommunikasjonsknutepunkt. Og det skal fortsatt være et blinkskudd å finne seg arbeid og bolig her.

Visjonen vår: Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter, er en levende visjon som vi vil utvikle i 2019 og i hele økonomiplanperioden.

Grane kommunestyre vedtar at følgende satningsfelt blir styrende for prioritering av kommunenes planarbeidelse 2019-2022:

- a. *Arbeidsplasser og kompetanse*
- b. *Bolyst og inkludering*
- c. *Nordlands beste folkehelsekommune*
- d. *Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass*

Avdelingens arbeid med kommunens visjon og mål.

Det er ikke avsatt særskilte midler for at avdelingens skal arbeide med folkehelse/helsefremmende arbeidsplass og kommunens mål og visjon. Denne type arbeid som skal være en del av kommunens daglige drift i helt ordinære oppgaver innenfor driftsbudsjettet.

For eksempel at:

- barnehagen fortsatt drifter fleksibelt og brukertilpasset for både foreldrenes arbeids- og pendlertid og næringslivets behov.
- vi utføre tiltak som bidrar til bolyst og trygghet
- vi skaper gode sosiale arenaer, integrere nyansatte og nye innbyggere, avholde sosiale happeninger, legge til rette for treningstilbud og rikt friluftsliv.
- vi leverer trygt godt vann og hindrer forurensning

Både ansatte, innbyggere og besøkende skal få et positivt inntrykk av Grane kommune.

Hver og en ansatt i Grane kommune kan bidra til dette uten at det avsettes egne midler.

2 Generelt om økonomiplanen

2.1 Kommunelovens bestemmelser

Økonomiplanen utarbeides etter § 44 i kommuneloven, mens kravene til årsbudsjettet fremgår av §§ 45 og 46 i samme lov.

Kommunestyret vedtar økonomiplan med handlingsprogram og årsbudsjett for 2019.

Kommuneloven stiller følgende krav til dokumentet:

1. Kommunestyret skal årlig vedta en rullerende økonomiplan

2. Økonomiplanen skal omfatte de 4 neste budsjettår
3. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.
4. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jfr. 46, nr. 6.
5. Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.
6. Kommunestyret vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.
7. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen danner grunnlaget for all planlegging i kommunen. Dette betyr at de hovedpremisser som ligger til grunn i økonomiplanen ikke kan fravikes i andre planer uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng.

Planen er primært et styringsredskap for kommunen. Den skal hjelpe kommunens ledelse til å få en oversikt over den økonomiske handlefriheten, samt til å foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Økonomiplanen er regnet ut med utgangspunkt i forventet lønns- og prisnivå i 2018. Rådmannen utarbeider et samordnet og balansert utkast til økonomiplan på rammenivå som legges fram for formannskapet. Formannskapet foretar innstilling i saken overfor kommunestyret.

Arbeidsmiljøutvalgets, Eldrerådets og andres uttalelse følger med til kommunestyret. Etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak på rammenivå, lager administrasjonen i samsvar med kommunens økonomireglement det detaljerte budsjettet.

3 Rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling og prognoser

Prognosene tilsier at innbyggertallet går nedover de neste årene. Likevel mer positive prognoser enn i fjor.

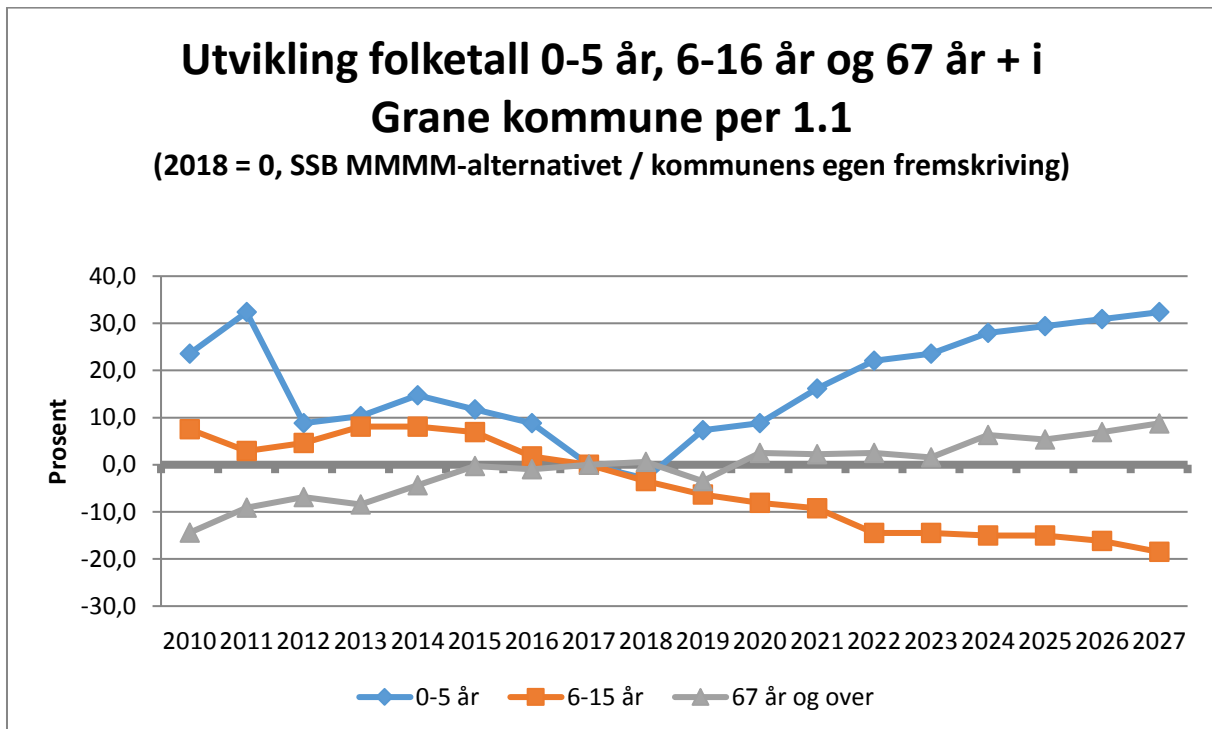
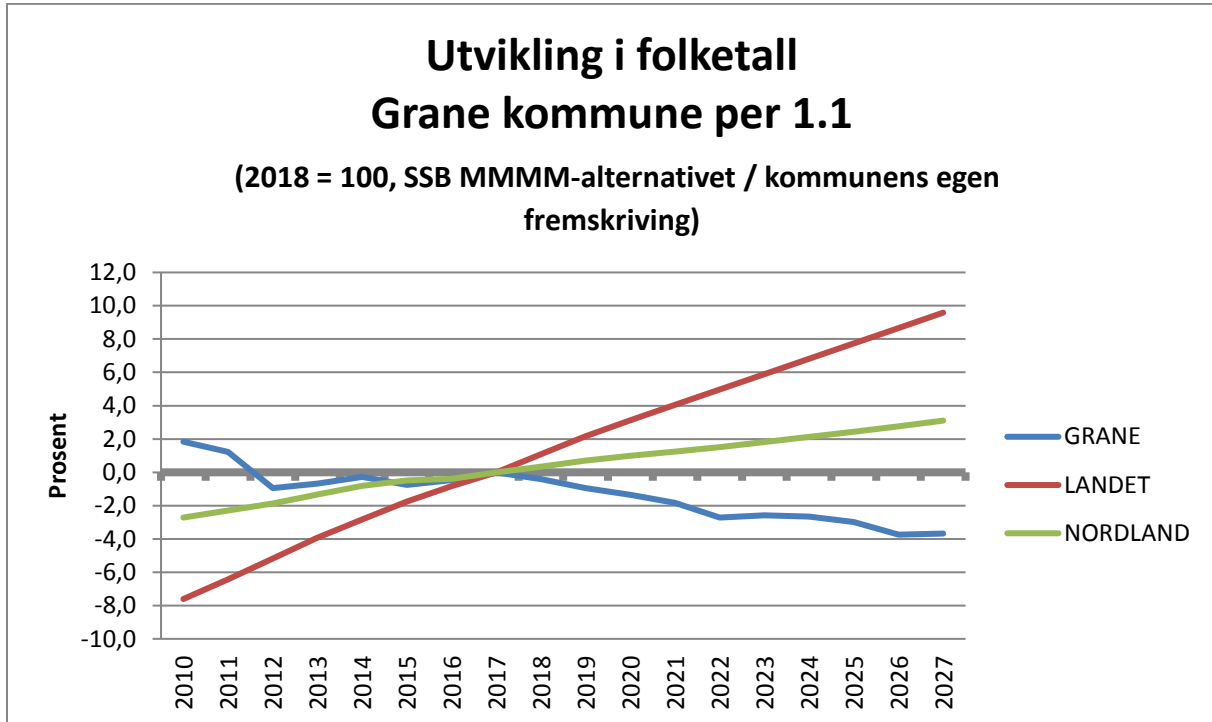
Antall innbyggere pr. 01.07.2018 er 1490. En økning på 27 personer fra 01.01.2018.

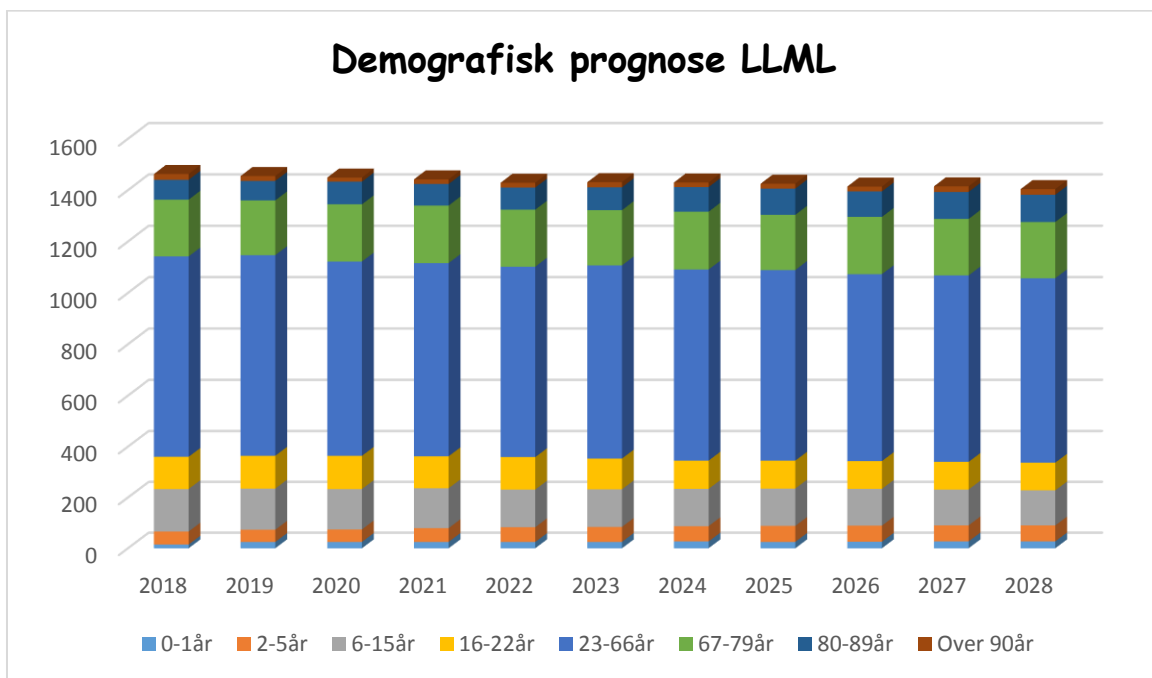
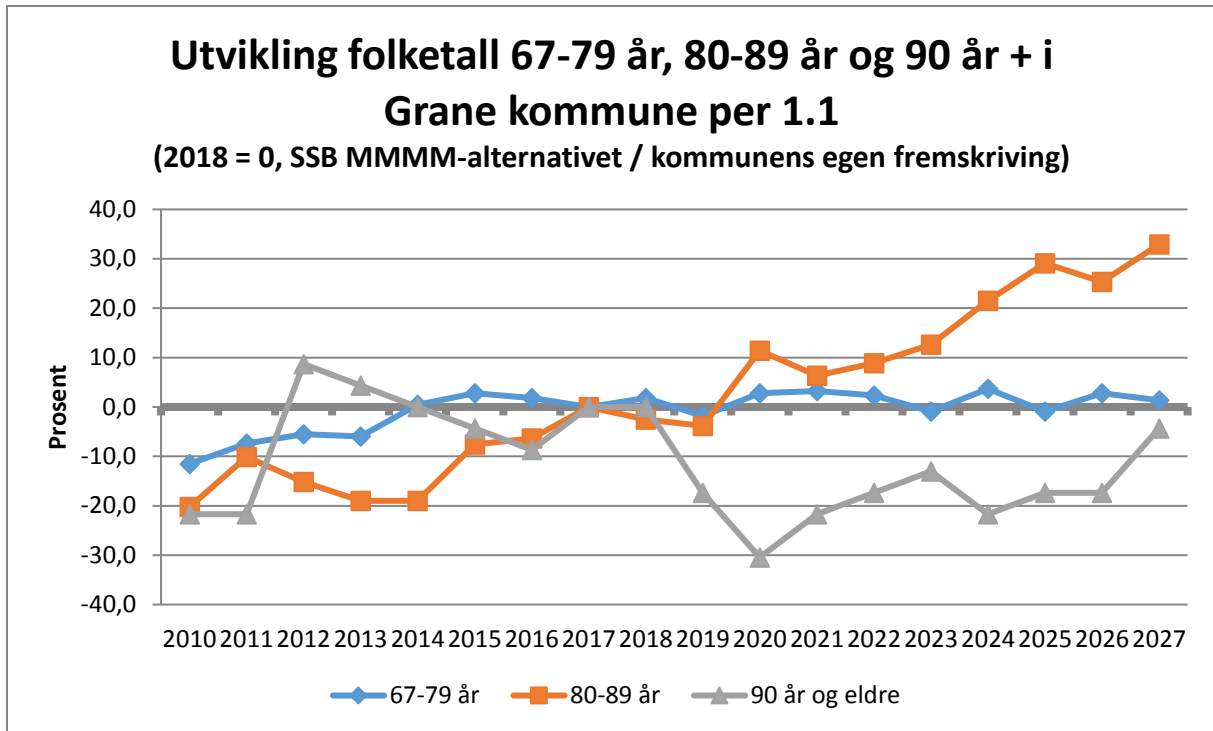
For at vi skal kunne snu en negativ utvikling må vi sette inn tiltak som hindrer fraflytting og som gjør at vi får økt tilflytting.

Synkende utvikling på innbyggertall vil gi mindre rammer til kommunen.

Befolkning og demografi

Prognoser på antall innbyggere fordelt 2019-2028 i henhold til ulike aldersgrupper:

Prognosen framover indikerer følgende:

- LLML-prognosen (LLML betyr lav nasjonal vekst-prognose) indikerer en reduksjon i folketallet på ca. 42 personer fram til 2028.

- Aldersgruppen 0-5 år ser ut til å stabilisere seg i denne perioden, men en antatt nedgang på om lag 30 personer i aldersgruppen 6-15 år.
- Det ser også ut til at aldersgruppen 16-22 år og 23-66 år vil få en nedgang på henholdsvis 14 og 58 personer.
- En antatt økning på rundt 30 personer i aldersgruppen 80-89.

Befolkningsframskriving for Grane kommune viser en reduksjon av innbyggertallet frem til 2028. Det er hovedsakelig de yngre aldersgruppene som går ned, mens gruppen 65 – 79 og 80 + øker. Det kritiske er nedgang i grupper som gir skatteinntekter, samt at områdene for helse og omsorg får økt antall brukere.

Folkehelseinstituttets begrunnelse for valg av indikator:

Befolkningsframskrivninger kan tjene mange formål og fungere som et nyttig instrument for planlegging i kommunene. Høy levealder betyr at folk er ved god helse og at vi har gode velferdsordninger, men flere eldre betyr også at det blir flere som er syke og som har behov for helse- og omsorgstjenester. Kilde: St.meld. nr. 47, 2008-2009, Samhandlingsreforme.

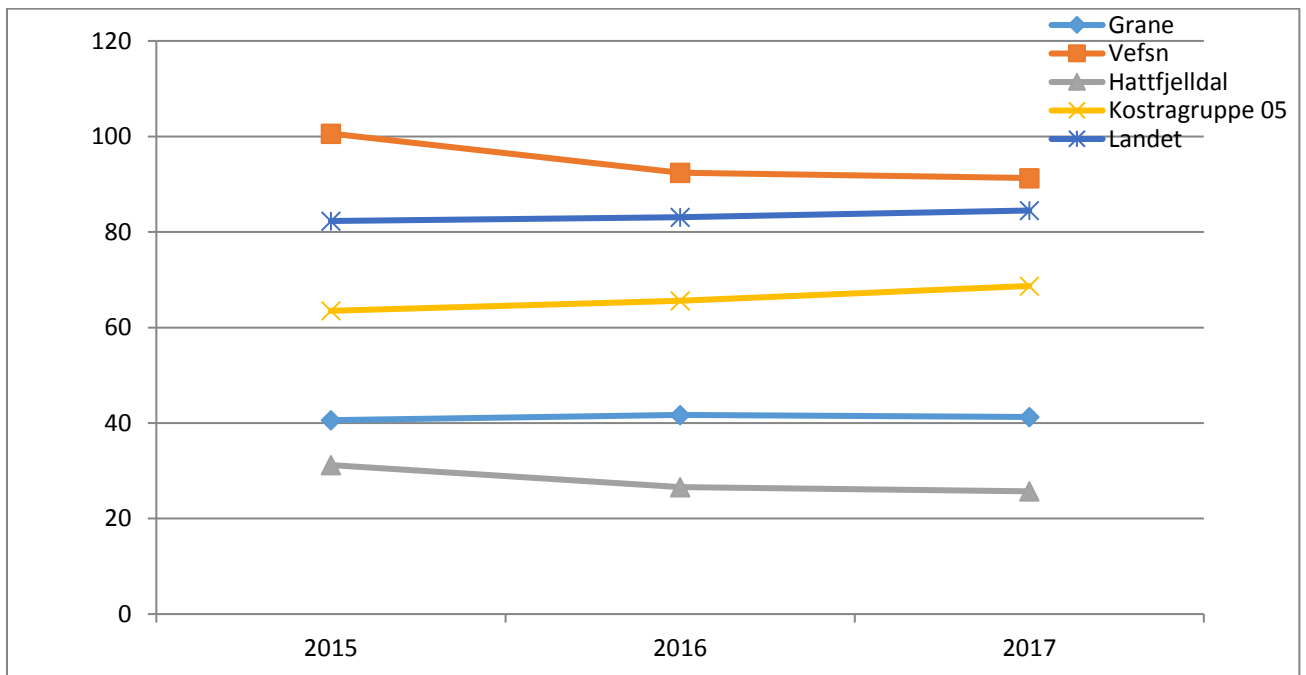
Forventet levealder for norske kvinner er 84,3 år og for menn 80,9 år. For graneværingene er prognosene 83,3 år for kvinner og 79,0 år for menn. (Kilde: SSB)

Også innen helse- og omsorg må det arbeides på nye måter. Vi kan forvente økte utgifter her og må avsette tid for personale til å utvikle seg innen velferdsteknologi m.m.

Tall pr. 01.01	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggere 0-1 år	15	25	25	25	25	25	27
Innbyggere 2-5 år	51	48	49	54	58	59	60
Innbyggere 6-15 år	167	171	159	157	148	148	147
Innbyggere 16-22 år	127	129	131	126	128	121	111
Innbyggere 23-66 år	782	783	758	754	743	754	746
Innbyggere 67-79 år	221	224	223	224	222	215	225
Innbyggere 80-89 år	77	82	88	84	86	89	96
Innbyggere over 90 år	23	23	16	18	19	20	18
Innbyggere i alt	1463	1485	1449	1442	1429	1431	1430

Tall pr. 01.01	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 0-1 år	25	26	27	25
Innbyggere 2-5 år	63	63	63	62
Innbyggere 6-15 år	147	145	141	140
Innbyggere 16-22 år	110	109	109	110
Innbyggere 23-66 år	744	730	728	726
Innbyggere 67-79 år	215	223	220	216
Innbyggere 80-89 år	102	99	105	109
Innbyggere over 90 år	19	19	22	22
Innbyggere i alt	1425	1414	1415	1410

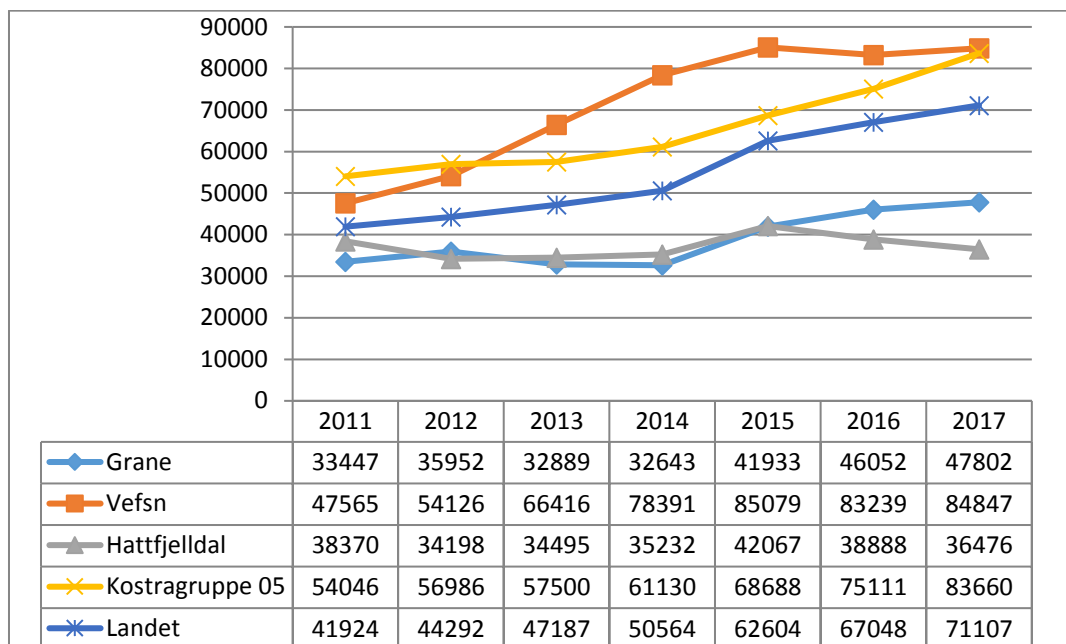
Lånegjeldsutvikling i % av brutto driftsinntekter

	2015	2016	2017
Grane	40,6	41,7	41,3
Hattfjelldal	31,2	26,6	25,7
Vefsn	100,6	92,4	91,3
Kostragruppe 05	63,5	65,6	68,7
Landet	82,2	83,1	84,5

Denne grafen illustrerer lånegjeldsutviklingen i Grane i prosent av sum brutto driftsinntekter sammenlignet med nabokommuner og kostragruppe 05 fom 2015. (SSB har gjort om sine statistikker, velger derfor å ta med kun de 3 siste år).

Netto lånegjeld pr. innbygger 2011-2017

I sammenligning med nabokommuner og kostragruppe 05 (som Grane kommune tilhører), har Grane kommune en akseptabel lånegjeld pr. innbygger. Denne vil økes betraktelig når vi i budsjett 2018 skal ta opp lån på 18,5 millioner, og 2019- 2020 låneopptak til nytt sykehjem.

3.2 Statsbudsjettet 2019

Anslag på vekst i frie inntekter

Den nominelle veksten i kommunesektorens frie inntekter fra 2018 til 2019 er anslått til 2,8 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2018. Dette anslaget inkluderer en oppjustering av skatteanslaget for 2018 med 2,4 milliarder kroner fra revidert nasjonalbudsjett for 2018. Kostnadsveksten i kommunesektoren i 2019 er anslått til 2,8 prosent.

Anslag på kommunesektorens frie inntekter i 2019 inkluderer rammetilskudd og skatter i alt (inkludert skatteutjevning). I anslaget på frie inntekter på kommunenivå er eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter ikke inkludert. Inntektsveksten er vist i 1 000 kroner og i prosent regnet fra anslag på regnskap for 2018. Vekstanslaget er korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansiering mellom forvaltningsnivåene. Veksten vises i nominelle tall.

Ved fordeling av skatteinntekter for 2018 og 2019 er det tatt utgangspunkt i skattefordelingen i 2017. For den enkelte kommune og fylkeskommune er skattenivået før inntektsutjevning framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget og innbyggertallet per 1. januar 2018. Dette betyr at det er forutsatt en lik skattevekst for alle kommuner og fylkeskommuner i anslagene.

For nærmere dokumentasjon for enkeltkommuner vises det til beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2018–2019), Grønt hefte for 2019, tabell 3-fk og tabell 3-k.

Fylkesmennene har i ulik grad holdt tilbake skjønnsmidler til fordeling i løpet av året. Veksttallene på kommunenivå som presenteres her inkluderer ikke eventuelt tilbakeholdt skjønn, noe som kan påvirke vekstanslaget for den enkelte kommune. Veksten for kommunene på fylkesnivå inkluderer tilbakeholdte skjønnsmidler.

3.3 Kommunene i Nordland

3.3.1 Vekst i frie inntekter fra 2018 til 2019

Fra 2018 til 2019 er det på landsbasis ansått en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,9 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2018. Kommunene i Nordland anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,8 prosent.

I Nordland har 16 av 44 kommuner en vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Leirfjord kommune med 6,3 prosent, mens Vega kommune har lavest vekst med -0,5 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag på regnskap for 2018.

3.3.2 Frie inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov

Sett under ett hadde kommunene i Nordland i 2017 utgiftskorrigerede frie inntekter på 101 prosent av landsgjennomsnittet. Når man sammenligner kommunenes inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, tar man hensyn til at de antatte kostnadene ved å produsere tjenester varierer betraktelig mellom kommunene.

I Nordland hadde 34 av 44 kommuner utgiftskorrigerede frie inntekter som var høyere enn eller lik landsgjennomsnittet. Variasjoner i inntektsnivå kommunene imellom har hovedsakelig sammenheng med variasjoner i skatteinntekter, regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd.

3.3.3 Finansielle indikatorer

Netto driftsresultat viser hva kommunene/fylkeskommunene sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter inkludert netto renteutgifter og låneavdrag er trukket fra. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 1¾ prosent av driftsinntektene for kommunene samlet.

Kommunene i Nordland hadde i 2017 i gjennomsnitt et netto driftsresultat på 2,3 prosent av driftsinntektene. Landsgjennomsnittet for kommunene inkludert Oslo var 3,8 prosent.

Netto lånegjeld viser kommunens/fylkeskommunens langsiktige gjeld fratrukket totale utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler og er et uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunenes ordinære inntekter. Kommunene i Nordland hadde i gjennomsnitt 77 869 kroner per innbygger i netto lånegjeld i 2017. Landsgjennomsnittet var 66 830 kroner per innbygger.

4 Felles inntekter og finans

4.1 Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft

	R 2016	R 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022
Inntektsskatt	31 257	32445	32 827	33 700	34 400	35 100	35 800
Eiendomsskatt							
Næring/kraftverk	4 804	4 000	4 220	4 635	4 605	4 475	4 545
Eiendomsskatt							
Hytter og hus	2 193	2 184	2 190	2 400	2 400	2 400	2 400
Rammetilskudd	73 536	75 209	75 535	77 389	78 900	80 400	82 000
Sum	111 790	113 838	114 772	118 124	120 305	122 375	124 745

(Tall i løpende regnskapstall og hele tusen)

4.1.1 Skatter

Skatteanslaget for 2019 er satt i forhold til KS sin prognosemodell. Etter inntektssystemet vil vi oppnå en skatteutjevning på 94,1% av landsgjennomsnittet, uansett utvikling av egen skatteinngang

Den kommunale inntektsskatteøren for 2019 for personlige skattytere og dødsbo skal være den av Stortingets høyeste fastsatte sats. Den kommunale inntektsskatteøren for 2018 for elektrisitetsverk som lignedes etter skattelovens § 19 e, skal være i samsvar med høyeste lovlige sats.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2019 er 7 promille, jfr eiendomsskattelovens §11 første ledd. Differensiert skattesats for hytter og hus er 4 promille for 2019. Kommunestyret fastsetter hvert år i forbindelse med budsjettet hvilke satser som skal nyttes. Eiendomsskatten beregnes ut fra eiendomsskattetakstgrunnlaget.

Eiendomsskatt for hytter og hus, samt forretningseiendommer ble innført i 2009.

Eiendomsskattesatser 2019:

Hytter og hus **4 promille**
 Næringseiendommer **7 promille**

Kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum jfr. eskl. §3 bokstav c. **7 promille**

Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattelagte verk/ bruk (annet ledd overgangsregel til eskl. §§3 og 4).

Det skrives ut skatt på det særskilte grunnlaget redusert med 1/7 i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første pkt). **7 promille**

Kommunen foretar kontormessig oppjustering av takstene fra 2009 med 10%. (KS 24/17) Nye takster eiendomsskatt gjeldende fom 2019.

4.1.2 Rammetilskudd

Kommunens frie inntekter består i all hovedsak av skatt og rammetilskudd. Rammetilskuddet for 2020 og videre framover, er en prognose. Anslaget på skatteinntekter og rammetilskudd i tabellen ovenfor bygger på en beregningsteknisk modell utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Den beregner skatt og rammetilskudd for hver kommune for neste år basert på regjeringens forslag til budsjett for 2019. Beregningene baserer seg på at alle kommunene får samme skattevekst som gjennomsnittet av kommunene.

Rammetilskuddet er bl.a. avhengig av folketallet og alderssammensetningen i kommunen. Prognosen er utregnet etter folketallet pr. 01.07.18. Innbyggertall pr. 01.07.2018 – **1490 innbyggere.**

4.1.3 Konesjonskraft

Salg av konesjonskraft er budsjettert med kr. 1.810.000 for 2018. Gjelder mengde kraft 9,181 GWh (9 181 000 KWh) for Grane kommune. Ny konesjonskraftavtale inngått 31.05.2018, for perioden 01.01 – 31.12.2019.

Det ble oppnådd en pris på 350,02 NOK/MWh. Ny konesjonskraftavtale inngått med Ishavskraft AS. Gjelder for perioden 01.01 – 31.12.2019. Avtale for 2020 og videre framover vil bli forhandlet i løpet av 2019. Da i samarbeid med Hemnes og Hattfjelldal kommuner. Inntekt på salg konesjonskraft er økt med 89,52 øre fra 2019.

Konesjonsavgifter er budsjettert med kr. 943.000 for 2019.

Gjelder konesjon av 22.12.1960 for overføring av vann fra Vefsna til Røsvatn. Grane kommune sin andel er 35,2 % av kr. 2.678.000. Granes andel konesjonsavgift kr. 943.000- avsettes på næringsfond.

4.2 Lånekostnader

UB	R 2016	R 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022
Langsiktig lånegjeld** (eks. pensjonsforpl.)	79 369	80 851	92 890	138 890	143 655	138 565	133 440
Driftsinntekter*	158 527	165 877	153 990	160 807	164 000	167 300	170 600

% av driftsinntekter	50,1	48,8	60,3	86,3	87,6	82,8	78,2
----------------------	------	------	------	------	------	------	------

*Årene 2020-2021 påslag på 2 % økning av driftsinntekter.

**I tabellen B 2018 – B 2022 er opptak nye lån lagt inn.

2018 låneopptak 18,5 mill

2019 låneopptak 47,32 mill (herav nytt sykehjem kr 45 mill)

2020 låneopptak 13 mill (herav nytt sykehjem kr 10 mill)

2021 låneopptak 3 mill

2022 låneopptak 3 mill

Tabellen ovenfor viser utviklingen i kommunens langsiktige gjeld eksklusiv formidlingslån fra 2016 og ut budsjettåret 2022.

Langsiktig gjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene.

For å kunne realisere nytt sykehjem, må denne grensen overskrides. I økonomiplanperioden er skissert låneopptak på kr 55 mill. til nytt sykehjem. Eksakt lånebeløp blir kjent når anbud på sykehjemmet er på plass.

Grane kommune anbefales å holde investeringskostnadene nede på et minimum videre i økonomiplanperioden. Estimert låneopptak i 2021 og 2022 er kr. 3 mill. Hvis låneopptaket holdes nede, og avdragene betales fortløpene, vil gjeldsbyrden minke.

Totale avdrag vil fom 2020 utgjøre ca 8 mill. pr. år. Hvis vi da låner 3 mill pr. år, vil gjeldsbyrden minke med 5 mill pr. år.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene totalt i kommunen. Utrechnet etter 2,5% i 2019 og 3% rente fom 2020-2022. Det økonomiske presset vil bli størst i 2021.

I 2022 vil lån tatt opp i 2005-2006 og 2011 være nedbetalt. Avdragene minker da med 850.000 sammenliknet med dagens tall. Kr. 850.000 vil da bli frigitt til drift, og det blir litt romsligere driftsmessig. **Dette under forutsetning at investeringens kostnadene holdes nede.**

	R 2016	R 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022
Renteutgifter	1 930	1 701	2 780	3 107	4 044	4 136	3 962
Renteinntekt	972	983	700	800	900	900	900
Avdrag på lån	6 212	6 428	6 494	7 085	7 765	8 300	7 589

(tall i hele tusen)

**I tabellen B 2018 – B 2022 er opptak nye lån lagt inn.

2018 låneopptak 18,5 mill

2019 låneopptak 47,3mill (herav nytt sykehjem kr 45 mill)

2020 låneopptak 13 mill (herav nytt sykehjem kr 10 mill)

2021 låneopptak 3 mill

2022 låneopptak 3 mill

Tallene er utarbeidet med forutsetning om jevn avdragsbetaling.

Renteinntektene for Vefsna-fondet godskrives fondet ved årets slutt. I tillegg kommer de ordinære renteinntektene.

Renteutgiftene fra B2019 vil stige jfr. nye låneopptak. I og med at Grane kommune har hatt grei likviditet, blir nytt lån tatt opp med utbetaling i desember. Driftsbudsjettet blir derfor ikke belastet med renter og avdrag på nytt lån inneværende år.

For 2019 kan det være mer usikkert likviditetsmessig når på året låneopptak må effektueres. Pga. når bygging av nytt sykehjem settes i gang.

Budsjett 2019 er laget med stipulering av renta på utlån med 2,5%. Faste renteavtaler er regnet inn eksakt.

4.3 Utlån

4.3.1 Næringslån

Utlån til bedrifter	Låneopptak	Rentesats	Rest lånegjeld (01.01.19)	Status
Svenningdal Trevarefabrikk AS	5.000.000 (2010)	Nibor +1,5	3.000.000	Betaler avdrag og renter
Delal Eiendom AS	1.500.000 (2013)	Nibor +1,0	722.215	Betaler avdrag og renter
Trofors Veiservice AS	200.000 (2013)	Nibor +1,0	33.336	Betaler avdrag og renter
KOA Børgefjell AS	5.000.000 (2014)	Nibor +1,5	4.000.000	Betaler avdrag og renter
Jan Thomas Kløvimo	943.000 (2015)	Nibor +3,0	471.500	Betaler avdrag og renter

Renter og avdrag tilbakeføres fortløpende til Vefsnafond

.

4.4 Avskrivninger

Totale avskrivninger budsjett 2019 Kr. 8 794.418.

5 Hovedoversikter

5.1.1 Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	6 169	5 830	5 819	5 819	5 819	5 819
Andre salgs- og leieinntekter	16 244	15 087	17 279	17 279	17 279	17 279
Overføringer med krav til motytelse	14 672	6 496	10 876	10 876	10 876	10 876
Rammetilskudd	75 210	73 535	77 389	77 389	77 389	77 389
Andre statlige overføringer	11 090	10 070	7 035	7 035	7 035	7 035
Andre overføringer	2 694	813	563	563	563	563
Skatt på inntekt og formue	32 445	32 827	33 700	33 700	33 700	33 700
Eiendomsskatt	6 408	6 409	7 035	7 035	7 035	7 035
Andre direkte og indirekte skatter	944	869	943	943	943	943
Sum driftsinntekter	165 878	153 937	160 369	160 369	160 369	160 369
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	86 504	84 105	86 831	86 831	86 831	86 831
Sosiale utgifter	15 294	18 666	19 651	19 651	19 651	19 651
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	28 881	24 441	25 722	25 722	25 722	25 722
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	9 352	7 725	8 577	8 577	8 577	8 577
Overføringer	16 454	8 170	9 369	9 369	9 369	9 369
Avskrivninger	8 205	8 205	8 794	8 794	8 794	8 794
Fordeelte utgifter	0	-53	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	164 692	151 261	158 944	158 944	158 944	158 944
Brutto driftsresultat	1 186	2 676	1 695	1 695	1 695	1 695
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	2 484	2 025	2 072	2 072	2 072	2 072
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1 999	2 015	2 164	2 164	2 164	2 164
Sum eksterne finansinntekter	4 482	4 040	4 236	4 236	4 236	4 236
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	1 704	2 618	2 786	2 786	2 786	2 786
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 429	6 494	7 085	7 085	7 085	7 085
Utlån	73	90	25	25	25	25
Sum eksterne finansutgifter	8 206	9 202	9 897	9 897	9 897	9 897
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-3 723	-5 161	-5 661	-5 661	-5 661	-5 661
Motpost avskrivninger	8 206	8 205	8 794	8 794	8 794	8 794
Netto driftsresultat	5 668	5 720	4 828	4 828	4 828	4 828
Bruk av tidlegere års regnsk.m.mindreforbr.	5 960					
Bruk av disposisjonsfond	2 169	15	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	6 620	1 048	1 309	1 309	1 309	1 309
Sum bruk av avsetninger	14 750	1 063	1 309	1 309	1 309	1 309
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0

Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	8 508	0	1 500	1 500	1 500	1 500
Avsatt til bundne fond	7 783	6 783	4 638	4 638	4 638	4 638
Sum avsetninger	16 291	6 783	6 138	6 138	6 138	6 138
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 127	0	0	0	0	0

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.2 Budsjettskjema 1A drift

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skatt på inntekt og formue	32 445	32 827	32 700	32 700	32 700	32 700
Ordinært rammetilskudd	75 210	75 535	77 389	77 389	77 389	77 389
Skatt på eiendom	6 409	6 409	7 035	7 035	7 035	7 035
Andre direkte eller indirekte skatter	944	869	943	943	943	943
Andre generelle statstilskudd	811 090	10 070	7 035	7 035	7 035	7 035
Sum frie disponible inntekter	126 098	125 710	126 102	126 102	126 102	126 102
Renteinntekter og utbytte	2 484	2 025	2 072	2 072	2 072	2 072
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	1 704	2 618	2 786	2 786	2 786	2 786
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 429	6 494	7 085	7 085	7 085	7 085
Netto finansinnt./utg.	-5 649	-7 087	-7 800	-7 800	-7 800	-7 800
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	8 508	0	1 500	1 500	1 500	1 500
Til bundne avsetninger	7 783	6 783	4 638	4 638	4 638	4 638
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	5 960	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2 169	15	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	6 620	1 048	1 309	1 309	1 309	1 309
Netto avsetninger	- 1 541	-5 720	-4 828	-4 828	-4 828	-4 828
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	118 907	112 902	113 474	113 474	113 474	113 474
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	114 780	112 902	113 474	113 474	113 474	113 474
Mer/mindreforbruk	4 127	0	0	0	0	0

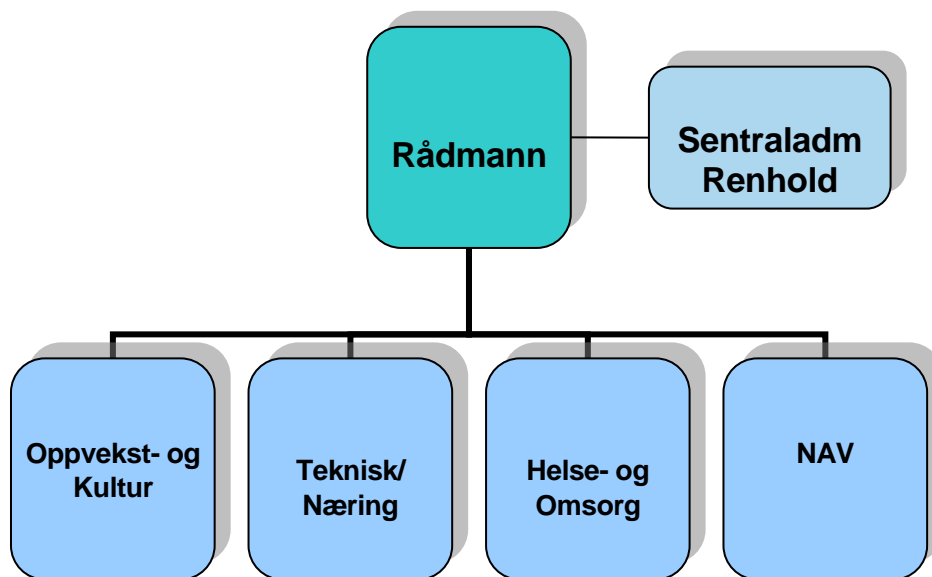
Alle tall i 1 000 kr.

5.1.3 Anskaffelse og anvendelse av midler

	R 2017	B 2018	B2019	B 2020	B2021	B 2022
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	165 878	153 937	160 639	160 639	160 639	160 639
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	4 557	0	0	0	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	14 029	23 003	52 057	52 057	52 057	52 057
Sum anskaffelse av midler	184 463	176 941	212 896	212 896	212 896	212 896
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	156 486	141 458	148 000	148 000	148 000	148 000
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	17 018	18 500	57 000	57 000	57 000	57 000
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	11 017	9 655	10 468	10 468	10 468	10 468
Sum anvendelse av midler	184 520	169 613	214 788	215 468	215 468	215 468
Anskaffelse - anvendelse av midler	-57	7 327	-2 092	-2 092	-2 092	-2 092
Endring i ubrukte lånemidler	2 579	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	2 522	7 327	-2 092	-2 092	-2 092	-2 092
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	22 947	7 343	6 691	6 691	6 691	6 691
Bruk av avsetninger	23 004	1 613	10 934	10 934	10 934	10 934
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-57	5 730	-4 242	-4 242	-4 242	-4 242
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	8 206	8 258	8 794	8 794	8 794	8 794
Interne utgifter mv	8 206	8 258	8 794	8 794	8 794	8 794
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

6 Tjenesteområder

6.1 Budsjett resultatenheter

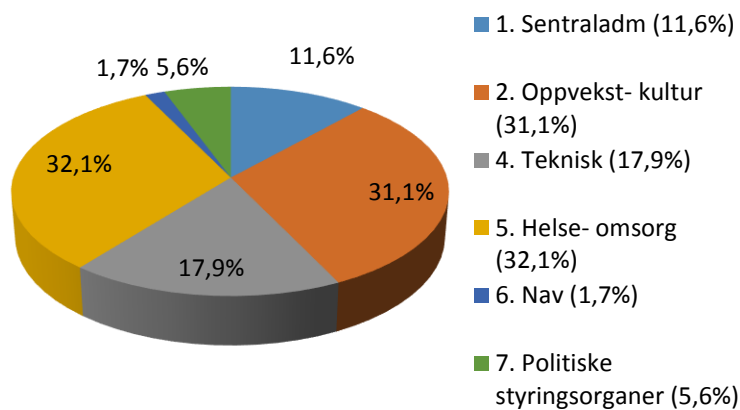
Område		Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
1	Sentraladministrasjon	13 302 042	13 791 470	3
2	Oppvekst- Kultur	35 933 864	36 830 293	2
4	Teknisk	19 622 519	21 115 666	*8
5	Helse- omsorg	39 391 059	37 962 735	** -4
6	Nav (u/flyktning)	1 749 297	1 974 327	13
7	Politiske styringsorganer	6 467 750	6 595 875	***2

*Økte avskrivninger fra 2018

** Tilskudd resurskrevende brukere økt inntekt kr. 2,3 mill

***Kommunevalg i 2019 kr.150.000

Budsjett 2019 fordeling %-vis av totalen

6.2 Ressursbruk/ oversikt ansatte

Grane kommune	Årsverk 2018	Endring	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Årsverk 2022
Politikk/ tilskudd	1,10		1,10	1,10	1,10	1,10
Sentraladministrasjon	13,05		13,05	13,05	13,05	13,05
Oppvekst og kultur	50,19	0,51	50,70	50,70	50,70	50,70
Teknisk	12,00		12,00	12,00	12,00	12,00
Helse og omsorg	59,75	-1,65	58,10	58,10	58,10	58,10
NAV	2,20	-0,3	1,90	1,90	1,90	1,90
Sum Grane kommune	138,29	-1,44	136,85	136,85	136,85	136,85

Årsverktabellen gjelder for status 1.januar 2018 og 1. januar 2019. Reduksjon i bemanning forventes ikke gjennomført allerede 1. januar (med noen unntak). Tabellene gjenspeiler derfor ikke nødvendigvis det som beskrives i teksten i dette dokumentet hva gjelder reduksjon av lønnsmidler og årsverk. For å ha en komplett økonomiplan, må årsverk fremskrives i hele økonomiplanperioden. Dette gjøres vanligvis med å føre opp samme status hvert år, i dette tilfellet for 2020, 2021 og 2022. Det betyr ikke at virkeligheten blir slik disse årene. Jfr rådmannens tekst om nødvendigheten av organisatoriske endringer.

6.2.1 Sykefravær og sykefraværsutvikling:

	01.01- 31.10.2015	01.01 – 31.10.2016	01.01 – 31.10.2017	01.01- 31.10.2018
Hele kommunen	7,5	6,4	6,1	5,9
Sentraladministrasjonen	12,8	5,2	12,8	7,9
Oppvekst- kultur	8,3	6,1	7,5	6,4
Teknisk	3,2	2,4	1,9	2,4
Helse- omsorg	6,4	8,0	4,5	5,9
Nav	0	0	0	2,4

Sykefravær/nærværsarbeid:

Utviklingen vedr. Sykefravær går riktig vei for Grane kommune og det jobbes systematisk med forebygging.

Det er viktig at vi har ledere som er tett på og jobber systematisk med HMS på den enkelte arbeidsplass. Opplæring og medvirkning er viktig for at den enkelte skal kunne føle seg sett og hørt og samtidig at lederne er tett på, stiller krav og følger opp.

Kostnader pr. dag pr. ansatt som er sykemeldt regnes som kr 2 900 i totale utgifter for arbeidsgiver pr. dagsverk i henhold til utregning Sintef.

Det vil være lønnsomt å kunne få ned fraværet enda mer, og vi jobber hele tiden med fokus på nærvær og har godt samarbeid med de ulike aktørene som Nav, leger, Frisk3 bedriftshelsetjenesten og vår IA kontakt.

Vi ønsker å nå våre mål framover med tett oppfølging og tenke nytt ilag med våre samarbeidspartere. Disse er leger og andre sykemeldere, NAV og vår IA kontakt, tillitsvalgte og verneombud. Sammen må vi klare å få en god arbeidsplass som har lavest mulig fravær framover.

6.2.2 Vikarbruk

Kommunen bruker kun vikarer i de stillinger hvor dette er helt nødvendig for å få driften til å gå.

Lederne skal vurdere hvorvidt det må leies inn vikar eller at de kan klare dette uten å leie inn vikar, eller evt. ved å tilby høyere stilling til deltidsansatte i første omgang. Viser til Hovedtariffavtalen og Arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til rettigheter ved ledig stilling til deltidsansatte.

De enkelte avdelingene skal sikre at vi har bemanning til å ivareta tjenestene på en forsvarlig måte til enhver tid.

6.2.3 Kompetanseutvikling

Kompetanseheving og videreutdanning er viktig i henhold til kommunens behov og planer.

Videre intern opplæring til våre ansatte er viktig også videre framover. Fokus på at alle skal få mulighet til å ta fagbrev. Vi må dreie utviklingen med å utnytte egen kompetanse for opplæring istørst mulig grad, samt nettbasert opplæring. Innhenting av eksterne midler gjøres også for gjennomføring av kurs gjennom OU-midlene til KS. Felles opplæring gjennom RKK med mer fokus på nettbasert opplæring her også.

6.2.4 Rekruttering

Organisasjonsutvikling, rekruttering og kompetanse er viktige områder for å sikre at kommunen kan levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne.

Mange kommuner opplever på flere områder at det er en kamp om arbeidskraften, og det vil være færre som utdanner seg innen omsorgsyrkene samtidig som behovet for kompetanse og arbeidskraft øker. Grane kommune har ikke opplevd noe særlig utfordring i forhold til rekruttering av fagkompetanse, men vi har brukt en del tid og ressurser på å rekruttere innen en del områder. Viktig å få tak i de rette personene i de rette stillingene. Fokus på lærlingeordningen og å ta inn studenter vil være viktig også framover. Målet er at denne gruppen i neste omgang ønsker å komme tilbake og arbeide hos oss.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

6.2.5 Seniorer

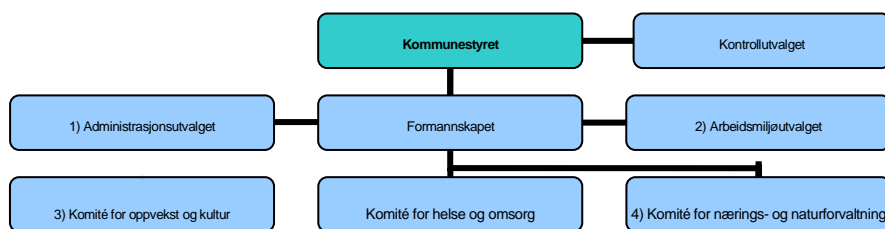
Vi har hatt gode ordninger for seniorer i Grane kommune. Dette er en kostnadskrevende ordning for kommunen. De fleste kommunene har avviklet slike ordninger for mange år siden. Også Grane kommune bør avvikle ordningen pga. økte utgifter og strammere økonomi framover i forhold til planlagte store investeringer.

Dagens ordning: Seniorpolitikken i Grane kommune er forankret i lønnspolitisk plan og har følgende ordlyd pr. i dag:

Seniorpolitikken inntreffer fom. fylte 62 år. Det gis kr. 10.000,- ekstra for denne aldersgruppen i 100 % stilling, hvert år fram til pensjonsalder ved fylte 67 år. Tillegget gis automatisk.stedet for tillegget kan det avtales redusert arbeidstid eller fridager som tilsvarer dette beløpet.

Endring fom 01.01.2019: Dagens ordning opphører fom 2019.

6.3 Ansvar 0. Politisk/ tilskudd

I tillegg kommer andre råd og utvalg oppnevnt av kommunestyret. Her kan nevnes:

- Rådet for eldre og funksjonshemmede
- Ungdomsrådet
- Skattetakstutvalget
- Overskattetakstutvalget
- Overformynderiet
- Forliksrådet
- Kommunens klagenemnd = Formannskapet

- 1) Formannskapet + 2 ansatte medlemmer
- 2) 3 medlemmer fra arbeidsgiversiden + 3 ansatte medlemmer
- 3) Komité for oppvekst og kultur er kommunens trafikksikkerhetsutvalg.*
- 4) Er kommunens Planutvalg. Erstatte tidligere Næringskomite som inkluderte vilt- og fiskeremnd, motorferdselsutvalg samt tidligere friluftsnemnd. *

6.3.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
10	Lønn	1 488 375	1 511 900	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	767 375	915 975	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	831 000	821 000	
14	Overføringsutgifter	3 381 000	3 347 000	
	Total	6 467 750	6 595 350	2*

*Kommunevalg 2019 kr 150.000.

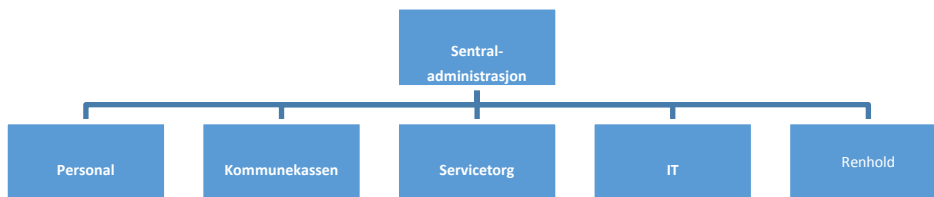
6.3.2 Tilskudd og kontingenter

ANSVAR	ART	TEKST	Forslag 2018	Forslag 2019	Endring kr	Endring %
200	11953	Kommunenes Sentralforbund	143 000	146 000	3 000	2%
200	11953	LVK-samarbeid	24 200	25 000	800	3%
200	11953	Utmarkskommunenes sammenslutning	34 000	35 000	1 000	3%
200	11953	Rådet for Nasjonalpark	13 900	15 200	1 300	9%
200	11953	Norske Parker	3 500	3 600	100	3%
200	11953	Medlemskontigent fylkesavtalen	22 600	23 000	400	2%
200	11953	Midt-Skandia	8 200	8 200	0	0%
200	11953	Sagavegen	5 000	5 000	0	0%
200	11953	Helgeland Friluftsråd	34 000	34 000	0	3%
200	13502	ARKIV I NORDLAND	60 000	60 000	0	0%
200	13503	RKK-KONTORET FOR VEFNSREGIONEN	159 000	159 000	0	0%
200	13507	KOMMUNEREVISJONEN	447 000	434 000	-13 000	-3%
200	13507	INDRE HELGELAND KONTROLLUTV.SEK.	57 000	59 000	2 000	4%
200	13700	HELGELAND REISELIV AS	108 000	109 000	1 000	1%
200	14700	Regionrådssamarbeid	100 000	100 000	0	0%
200	14700	Pendlertilskudd	100 000	100 000	0	0%
200	14700	Mosjøen Krisesenter	183 000	190 000	7 000	4%
200	14700	Varig tilrettelagt arbeid, HAG	233 000	242 000	9 000	4%
200	14700	Helgeland Landbruksrådgivning	40 000	30 000	-10 000	-25%
200	14700	Vefsnlaks	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Fiplingdal Landhandel	15 000	15 000	15 000	0%
200	14700	Private veger	200 000	200 000	0	0%
200	14700	Turløypekjøring (FS 33/18)	20 000	50 000	30 000	150%
200	14700	Bygdeboksamarbeid	305 000	205 000	-100 000	-33%
200	14700	Bygdeblad	35 000	35 000	0	0%
200	14700	Granedagene	50 000	50 000	0	0%
200	14700	Grane Samfunnshus	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Tilskudd andre trossamfunn	67 000	70 000	3 000	4%
200	14702	FORDELING POLITISKE PARTIER	50 000	52 000	2 000	4%
200	14703	ETABLERINGSTILSKUDD	125 000	125 000	0	0%
		TOTAL	2 672 400	2 610 000	-62 400	-2%

6.3.3 Kirken

Ansvar 0400. Budsjettert tilskudd kr. 1.685.000.

6.4 Ansvar 1. Sentraladministrasjon

6.4.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
10	Lønn	8 814 566	9 139 346	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 755 400	3 822 300	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	728 000	810 000	
14	Overføringsutgifter			
15	Finansutgifter	278 076	388 824	
16	Salgsinntekter	-95000	-200 000	
17	Refusjoner	-179 000	-169 000	
18	Overføringsinntekter			
	Total	13 302 042	13 791 470	4

6.4.2 Budsjett 2019 Sentraladministrasjon

Endring fra 2018 til 2019
Kr 100 000 mindre utgift/merinntekt. Reduksjon i portoutgifter pga bruk av digital post/ Svar ut. Inntekter på papirfakturaer. Gebyrlegging av de som skal ha papirutgave i stedet for faktura/avtalegiro el.

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket (eller andre årsaker)
Interkommunalt samarbeid på økonomifeltet.

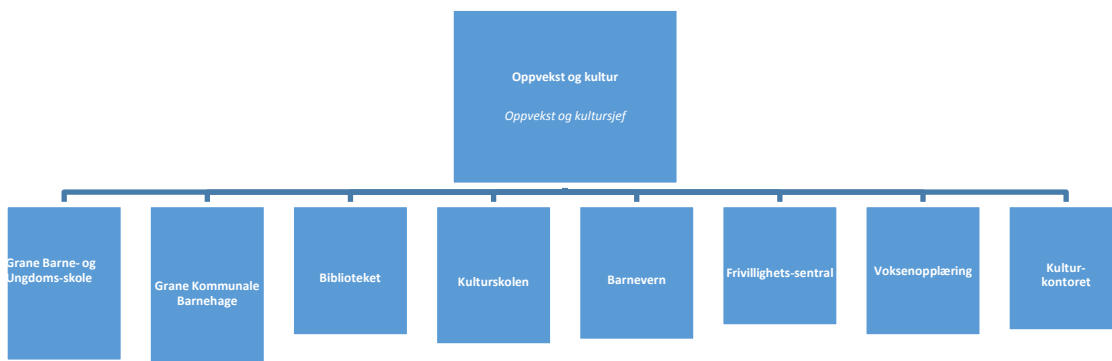
Største utfordring 2019 i forhold til tidligere år

Å ha ansatteressurs og innkjøpsressurs til digitalisering av tjenester. Så lenge den digitale strategien ikke er vedtatt enda, så er utfordringsbildet ikke helt tydelig.

Robuste tjenester. Det kan hende at interkommunalt samarbeid er svaret når spørsmålet er hvordan vi kan bli mindre sårbare (ved oppsigelse, sykdom, annet fravær).

Arbeid med arkivplan.

6.5 Ansvar 2. Oppvekst- og kultur

6.5.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
10	Lønn	34 019 120	34 949 406	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 853 200	4 271 550	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	4 484 575	4 690 000	
14	Overføringsutgifter	584 000	600 000	
15	Finansutgifter	59 256	59 256	
16	Salgsinntekter	-2 363 274	-2 302 032	
17	Refusjoner	-2 564 263	-3 140 168	
18	Overføringsinntekter	-2 138 750	-2 297 719	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	
	Total	35 933 864	36 830 293	2

6.5.2 Budsjett 2019 Oppvekst og kultur

Endring fra 2018 til 2019

Privat Barnehage:

Budsjett 2018 kr 2 500 000: Denne posten økes med kr 200 000.

Budsjett 2019 kr 2 700 000,- Økning skyldes økt driftstilskudd pr barn. Og det må også utbetales lønnstilskudd, da det er barn med nedsatt funksjonsevne i denne barnehagen

Kommunal Barnehage:

Det er flere familier som har fått innvilget søknad gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling. Ansvar 2300 økes med kr 120 000, dette for å kompensere tap i inntekt.

Barnevern:

I 2019 blir det dobling i forhold til fosterhjem utplassering, dette utgjør en økning i kr 150 000 i budsjett 2019.

Akuttberedskap kr 25 000. (kommunalt samarbeid)

Voksenopplæring:

Enhet som driftes av grunntilskudd og persontilskudd. Budsjett 2018 kr 1 600 000.(overføring fra staten)

Budsjett 2019 kr 1 400 000. Reduksjon på grunn av færre elever. Dette fører også til reduksjon i bemanning i 2019. Driftes i 2019 på 1,7 årsverk

PPT

Økning kr 70 000

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket eller andre årsaker**Pc ansatte.**

Ikke tatt med i driftsbudsjett i 2019

Digital timeplanlegging og vikarhåndtering i skolen.

Digitalt verktøy (min timeolan.no)

Lønn og personalkostnader utgjør store deler av kostnadene i skolen. Det er mange timer å spare på automatisering av timeplaner og vikarhåndtering.

Merkantil ressurs på skolen

Er i dag 50% stilling, det er behov for 100%

Største utfordring 2019 i forhold til tidligere år**Lovverk om redusert foreldrebetaling.**

Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av inntekten sin til barnehagen. I 2018 gjelder derfor denne ordningen for husholdninger med en samlet inntekt som er lavere enn 533 500 kroner per år.

Dette gjelder både kommunale og private barnehager.

(i 2018 5 barn gratis kjernetid og 6 barn redusert foreldrebetaling) økning i 2019

Vedtak om særskilt norskopplæring.

Dette utløser lærerressurs som ikke er lagt inn i budsjett. Nyansettelser må gjøres i skoleår. Økt lønnskostnader

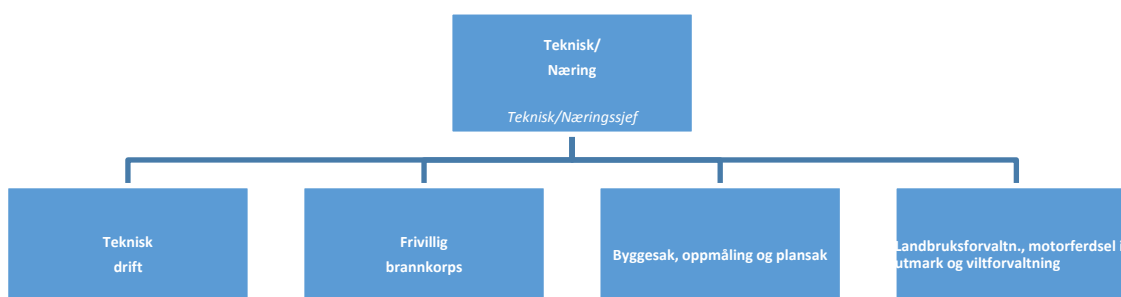
Pc kjøp til ansatte.

Oppvekst og kultur er en stor enhet med mange ansatte.

Alle ansatte har jobb Pc. Dette blir belastet av eget driftsbudsjett og til tider en stor utgift hvis det er mange pc'er som blir ødelagt i løpet av et år (kr 65000 i 2018)

Ikke tatt med i budsjett 2019. Må tas på drift hvis pc går i stykker, går på bekostning av inventar og utstyr på enhet.

6.6 Ansvar 4. Teknisk og næring

6.6.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
10	Lønn	9 332 303	9 759 865	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	12 200 700	13 525 800	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	1 230 000	1 770 000	
14	Overføringsutgifter	455 000	455 000	
15	Finansutgifter	9 047 556*	9 572 014*	
16	Salgsinntekter	-10 383 000	-11 361 030	
17	Refusjoner	-315 000	-335 000	
18	Overføringsinntekter	-929 000	-1 010 000	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 016 040	-1 260 983	
	Total	19 622 519	21 115 666	8

*Økning pga avskrivninger investering

6.6.2 Budsjett 2019 Teknisk- næring

Endring fra 2018 til 2019
Vintervedlikehold av veier

Økte kostnader med ca. kr 500 000,- pr. år ift. forrige avtaleperiode. Vintervedlikeholdet av veier har vært konkurranseutsatt for en ny 5-års periode fra 2018 – 2023, og det er inngått nye fastprisavtaler med entreprenører med beredskapsperiode fra 01.11 – 15.04. Brøyting utenom beredskapsperiode er oppdragsbasert. Tidligere var beredskapsperioden fra 01.11 - 01.04.

Snøscooterløyper

Regnskapet for 2018 viser at driften av snøscooterløypene har fått en positiv utvikling ift. økonomi. Pr. dato viser regnskapet en netto kostnad på kr 12 000,-, men det ble budsjettert med en netto kostnad på kr 95 000,-. Målet må være at driften av snøscooterløypene finansieres med salget av kjøretillatelser (kortsalg), og for 2019 er det budsjettert med en kostnad på kr 8 000,- i netto driftskostnader.

Det foreslås en mindre justering av pris på kjøretillatelser for dagskort, ukeskort og 3-dagerskort. Det foreslås også et nytt gebyr for manglende kjøretillatelse (ulovlig kjøring i løypenettet) på kr 5 000,-. Disse forslåtte endringene er i samråd med Vefsn og Hemnes kommuner som foreslår det samme.

Feiing og tilsyn fyringsanlegg

Feiing og tilsyn av fyringsanlegg i fritidsboliger innføres som et nytt brannforebyggende tiltak. Dette pga. en ny Forskrift om brannforebygging med ikrafttredelse fra 01.01.2016. Vefsn kommune som er leverandør av feie- og tilsynstjenester iverksetter ordningen i både Vefsn og Grane fra og med 2019. Iht. forskriften skal feiing og tilsyn av fyringsanlegg utføres etter behov. Tiltaket skal finansieres med en ny avgift for feiing- og tilsyn av fritidsboliger på kr 534,- eks. mva. pr. pipeløp. Dvs. det samme beløpet som for boliger.

Nytt klubbhus

I 2017 ble det bygd et nytt klubbhus på Vegset. Klubbhuset er ferdigstilt og tatt i bruk, og har medført økte driftskostnader på idrettsanlegget med kr 70 000,- ift. budsjett 2018. Dette i form av avskrivning, strøm og forsikring

Strøm

I 2018 har det generelt vært et økt strømforbruk med økte kostnader til strøm i de fleste kommunale bygninger, som skoler, barnehage, administrasjonshus og sykeheim. Noe av det økte forbruket kan skyldes en spesiell vinter med mye frost, men det skyldes også økte strømpriser. Kostnadene til strøm i budsjett 2019 er derfor økt noe.

Gebyrer

Kommunale avgifter og andre gebyrer er økt med 3%, unntatt feie- og tilsynsavgift som ikke endres.

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket (eller andre årsaker)

Veier og bruer

Det er et generelt stort vedlikeholdsbehov av veier og bruer, men det er ikke mulig innenfor driftsbudsjettet å utføre mer enn det som absolutt er nødvendig. Dette gjør at spesielt grusveiene blir sårbare for skader i perioder med store nedbørsmengder. En

systematisk oppgradering av veiene med forsterkning av bærelag, grøfterensk og utskifting av stikkrenner ville ha redusert vedlikeholdskostnadene betydelig i mang år.

Det er også et stort behov for asfaltering av veier. Mesteparten av behovet er reasfaltering og er dermed en driftskostnad, men dette er ikke mulig å realisere innenfor budsjettrammen. Alternativet er at det bevilges midler til asfaltering over investeringsbudsjettet.

Bygninger

Det er også et generelt stort vedlikeholdsbehov av bygninger. Dette gjelder både innvendig og utvendig vedlikehold og gjelder både boenheter og andre bygninger. Målet må være å kunne gjennomføre et planmessig og løpende vedlikehold, men med et begrenset budsjett er ikke dette mulig. Vedlikeholdet blir nå utført der behovet er størst og når det er praktisk mulig å gjennomføre vedlikehold.

Vann og avløp

Vann- og avløpsnettene krever også et løpende vedlikehold, og i 2019 burde det ha vært byttet membraner i Trofors vannverk. Dette har en kostnad på ca. kr 450 000,-, men dette er ikke mulig innenfor budsjettrammen. Membranene ble skiftet siste gang i 2013, og har normalt en levetid på 4 – 5 år.

Konsekvensen av å ikke skifte membraner er at rensingen blir dårligere og dermed blir det også dårligere vannkvalitet. Om ikke membranene skiftes i 2019, kan dette trolig ikke utsettes lenger enn til 2020.

I tillegg er det gamle vann- og avløpsrør som også burde ha vært skiftet. Dette er kostnadskrevende tiltak som bør realiseres innenfor investeringsbudsjettet om noen år.

Personalressurser og arbeidsmengde

Administrasjonen ved avdelingen har for stor arbeidsmengde ift. tilgjengelige personalressurser. Dette har delvis medført lang saksbehandlingstid innenfor en del fagfelt. Som en følge av dette har avdelingen innført rutiner med «Foreløpig melding i forvaltningssaker iht. Fvl. § 11 b» Dette betyr at søker får tilsendt informasjon om lang saksbehandlingstid pga. stor arbeidsmengde, informasjon om når saken kan forventes å bli behandlet og informasjon om hvem som er saksbehandler. Erfaringen med denne ordningen er positiv og vil derfor fortsette.

Administrasjonen har også innført en ordning med stengt kontor for publikum to dager pr. uke. Dette ble innført ca. 01. juni 2018, og konklusjonen så langt er at dette gir saksbehandlerne ro for å arbeide uforstyrret med saksbehandling og at dette dermed gir en effektivitetsøkning. Publikum tilpasser seg dette, og det registreres at publikum tar kontakt pr. telefon og avtaler tidspunkt med saksbehandler for møte. Konklusjonen er at også dette kommer til å fortsette.

Imidlertid er ikke de to tiltakene nok for å få utført alle arbeidsoppgavene som skulle ha vært gjort. Slik situasjonen er i dag er det bla. ikke kapasitet til å registrere bygninger i matrikkelen, og dette får også konsekvenser for eiendomsskatt og kartverket når nye bygninger og bygningsendringer ikke blir registret. Det er heller ikke kapasitet til å utføre befaring av nye bygninger og bygningsendringer i

forbindelse med beregning av eiendomsskatt. Konsekvensen av dette er at det blir en forskjellsbehandling av bygningseierne i og med at noen slipper å betale eiendomsskatt.

Det er uten tvil behov for en 100% - stillingsøkning i administrasjonen ved avdelingen, men dette er ikke mulig å realisere innenfor budsjetttrammen 2019. Det er heller ikke mulig å leie inn tjenester til slike oppgaver som det ikke er kapasitet til å få utført med eget personell. Det behandles ca. 50 – 60 byggesaker årlig, og det ideelle har vært at både matrikkelføring og befaring av eiendommene kunne utføres fortløpende, men dette er det ikke mulig å få til med den bemanningen som avdelingen har.

Arbeidsbiler

Teknisk utedrift disponerer arbeidsbiler som delvis begynner å bli slitt. Til tross for et jevnlig vedlikehold av bilene vil det bli behov for å fornye denne bilparken. I 2019 burde en bil ha vært skiftet ut, men trolig vil ikke dette la seg gjennomføre innenfor budsjetttrammen.

Største utfordring 2019 i forhold til tidligere år

Generelt

Økning i budsjetttrammen fra 2018 til 2019 er ikke stor, og ettersom økte kostnader til vintervedlikehold beslaglegger en forholdsvis stor andel av rammeøkningen, blir det utfordringer for de øvrige driftsområdene.

Stillingsressurs

Den største utfordringen ift. tidligere år er at det ikke er mulig å realisere en økt stillingsressurs ved avdelingen. Imidlertid burde dette ha vært gjennomført etter at det ble innført eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger i 2009. Planen den gangen var at avdelingen skulle ivareta det løpende arbeidet med eiendomsskatten, men dette har ikke vært mulig å gjennomføre pga. at kapasiteten ikke har vært tilstede.

Når eiendomsskatten ble innført fra og med 2009, ble det året før leid inn ekstra ressurser til å gjennomføre befaringer i felt av eiendommene og til beregning av eiendomsskatten, men når først ordningen ble innført forsvant også de økonomiske ressursene til dette viktige arbeidet, som også er en betydelig inntektskilde for kommunen.

Vedlikehold vannverk

Det er også en utfordring å ikke kunne iverksette nødvendig vedlikehold av Trofors vannverk med å skifte ut membranene i 2019. Konsekvensen blir dårligere vannkvalitet, men uansett må dette tiltaket gjennomføres om ikke alt for lenge.

Noen mindre utfordringer:

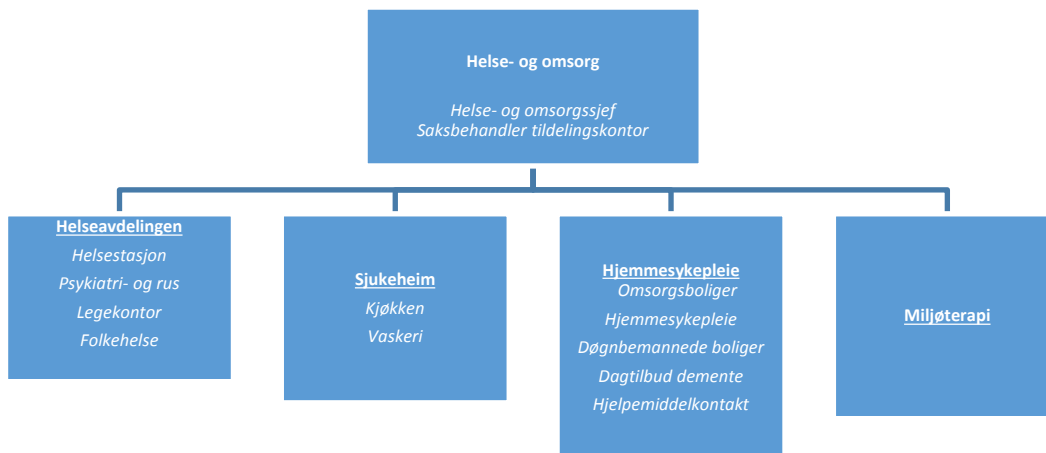
Det gamle klubbhuset

Det gamle klubbhuset burde ha vært sanert, men dersom det fortsatt skal benyttes som lager, bør vannet stenges fra slik at strømforbruket kan reduseres.

Snøscooterutgiftene og inntektene

Dersom det blir godkjent nye løypetraseer vil dette medføre større driftskostnader, men om inntektene øker med salg av flere kjøretillatelse er mer usikkert. En annen variabel som også er usikker og som påvirker økonomien, er snø- og føreforholdene i den perioden løypene er åpne.

6.7 Ansvar 5. Helse og omsorg

6.7.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
10	Lønn	43 676 332	46 867 451	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 872 947	3 082 930	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	451 780	485 780	
15	Finansutgifter	0	27 324	
16	Salgsinntekter	-4 779 000	-4 855 000	
17	Refusjoner	-3 491 000	-7 400 750*	
18	Overføringsinntekter	-325 000	-245 000	
19	Finansinntekter- og transaksjoner	-15 000	0	
	Total	39 391 059	37 962 735	-4

*Økt tilskudd ressurskrevende brukere

6.7.2 Budsjett 2019 Helse- og omsorg

Endring fra 2018 til 2019

Saksbehandler:

får ansvar for midlene satt av til støttekontakter, flyttet fra rus/psykiatri: 120 000 kr

Hjemmetjenesten:

tar inn lærling i løp over 4 år – 0,25 årsverk: Øker med 85 540 kr

Sykehjemmet:

Ekstra ressurskrevende brukere – øker i antall – får dekket noe av de ekstra kostnadene, men disse pengene kommer etterskuddsvis. Sum ukjent pr nå.

Miljøterapijenesten:

Økt 1,35 årsverk pga medisinske krav om våkne nattvakter: 600 000 kr i grunnlønn + kvelds-/natt- og helgetillegg.

Legetjenesten:

Kommunelege I tar del av spesialistutdanningen sin, innleie av vikarer i hans fravær. Vi vil søke om statlig støtteordning for om mulig dekke inn noe av disse utgiftene.

Helsestasjon: Jordmorressurs ut fra tilbud fra HLSH: 95 000 kr ++. HO-sjef kan vanskelig kombinere disse stillingene på sikt.

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket (eller andre årsaker)

- Øke stilling for saksbehandler
- Vaktmestertjeneste 20 % til bruk i hjemmetjenesten – vedlikehold og montering av brukerutstyr
- 40 % årsverk for dagaktivitetssenter – dette må vi ha på plass – får tilskudd til lokaliteter i nytt helsetun
- Robotifisering av renhold
- Helsesøsterutdanning
- Opprettholde 20 % stilling i Møteplassen
- Fysioterapeut 100 % - behov bl a i folkehelsearbeidet
- Omgjøring av prosjektstilling i psykisk helse og rus til fast stilling

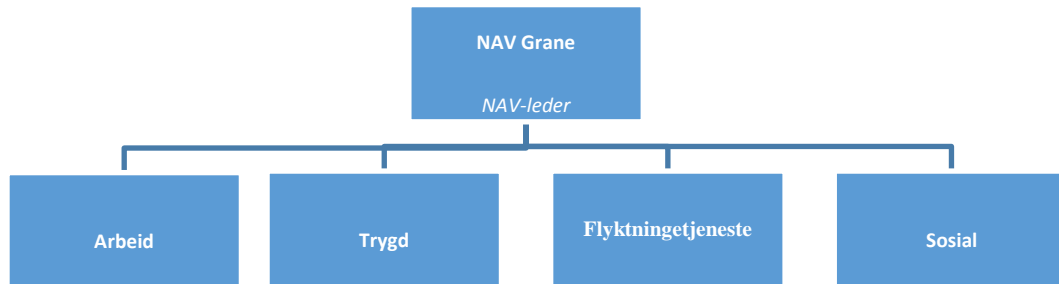
Største utfordring 2019 i forhold til tidligere år**Hvordan frigjøre midler til kommende rentekostnader i nytt helsetun!**

Effekten av tiltakene i budsjett 2018 kommer etter hvert for fullt:

- Saksbehandler red til 50% - i tillegg er hun kommunens repr mht velferdsteknologiprojektet i kommunen. Hun er for lite tilgjengelig i sin rolle fordi hun deles med annen stilling.
- Økende antall ekstra ressurskrevende brukere i sykehjemmet: Økt krav til antall personale samt økt kompetanse hos disse.
- Manglende fysioterapeut i Folkehelseavdelingen og også i kommunens generelle tilbud til innbyggerne – hvordan ivareta spes. muskel- og skjelettplager uten fysio?
- Generell utfordring å rekruttere fagutdannet personell – hvordan holde kommunen som attraktiv arbeidsplass

- Holde sykefraværet på 2017-nivå: Årsverk i avdelingen er redusert samtidig som behov for tjenester har økt – spesielt hjemmeboende. Her ser vi for oss videre økning og slitasjen hos medarbeiderne øker.
- Krav om psykolog i kommunen fra 2020 – må ha dette med i økonomiplanperioden

6.8 Ansvar 6. NAV

6.8.1 Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019	% endring
10	Lønn	869 297	995 827	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	18 000	18 500	
14	Overføringsutgifter	852 000	950 000	
15	Finansutgifter	90 000	25 000	
16	Salgsinntekter			
18	Overføringsinntekter			
19	Finansinntekt og finanstransaksjon	-80 000	-15 000	
	Total	1 749 297	1 974 327	13

Flyktningebudsjettet (ansvar 6400) er innarbeidet i NAVs totale økonomiske ramme. Budsjettet gjengis i egen tabell under pkt. 6.8.7.

6.8.2 Budsjett 2019 NAV

Endring fra 2018 til 2019

Det vil fortsatt i 2019 være fokus på å gjøre brukere god på digitale verktøy, digital utsending av brev i større grad
NAV skal fortsette med å få personer i jobb, vi ser en del utfordringer med bosatte flyktninger i forhold til språk.
Vi har i 2018 redusert vaktmesterstilling fra 20 % til å bare ha ved behov. Frivillighetsentral har ansvar for biveiledning i flyktningeboliger. 40 % stilling.

Største utfordring 2019 i forhold til tidligere år

Å fortsatt levere tjenester og følge opp brukere slik at man unngår økning i utbetaling av sosialhjelp. Fortsatt tett og god oppfølging for å sikre brukerens tjenester. Sikre at vi klarer å få brukere ut i jobb, sikre god språkopplæring for de som har et slikt behov. Dette for å sikre god integrering av flykninger. Hvordan løser vi oppgaver på best mulig måte i kontoret utfra de ressurser vi har, vil interkommunalt samarbeid være en løsning.

6.8.3 Budsjett flykningetjeneste
Total- alle sektorer samlet (Prosjekt 6400)

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019
10	Lønn	6 509 954	4 464 075
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	725 800	980 600
13	Kjøp av tjenester	0	25 000
14	Overføringsutgifter	0	567 000
15	Finansutgifter	2 904 246	553 801
16	Salgsinntekter	-180 000	-200 000
17	Refusjoner	0	-2 176
18	Overføringsinntekter	-9 960 000	-6 388 300
	Total	0	0

Budsjett for flykningetjenesten er utarbeidet utfra prognoser IMDI 2019. Flykningebudsjettet blir holdt utenfor ordinær drift. Ubrukte midler, blir avsatt på eget disposisjonsfond.

Aktuelle sektorer har fått tilført midler som vist nedenfor:

Sektor 1- Sentraladm. (Renhold)

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019
10	Lønn	262 750	262 750
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon		
13	Kjøp av tjenester		
18	Overføringsinntekter fra Staten		
	Total	262 750	262 750

Sektor 2- Oppvekst (Voksenopplæring)

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019
10	Lønn	1 553 558	1 349 376
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	156 000	172 800
17	Refusjoner	0	-2 176
18	Overføringsinntekter	-1 600 000	-1 400 000
	Total	109 558	120 000

Sektor 5- Helse- omsorg

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019
10	Lønn	316 614	316 614
13	Kjøp av tjenester		25 000
	Total	316 614	341 614

Sektor 6- NAV(flyktningetjenesten)

Art	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2019
10	Lønn	4 377 032	2 535 335
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	569 800	807 800
14	Overføringsutgifter	0	567 000
15	Finansutgifter	2 904 246	553 801
16	Salgsinntekter	-180 000	-200 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	-8 360 000	-4 988 300
19	Finanstransaksjoner	0	0
	Total	-688 922	-724 364

7 Investeringer

Investeringsbudsjettet for 2019 og investeringsplan videre i økonomiplanperioden blir vedtatt i kommunestyremøte i desember.

7.1 Investering 2019- 2022

Område	Finansieringsbehov				
	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	Sum
VAR					
Trofors vannverk		500 000			500 000
Renseanlegg/avløp Svenningdal			4 000 000		4 000 000
Nytt serviceanlegg ved ny E6				5 000 000	5 000 000
	0	500 000	4 000 000	5 000 000	9 500 000
Øvrige					
Helsetun Stormoen	53 000 000	10 000 000			63 000 000
Aktivitetspark Stormoen	600 000				600 000
Uteområde GBU	200 000				200 000
Hjemmesiden	200 000				200 000
Selvbetjeningsløsninger	300 000				300 000
Acos Websak 7	200 000				
Skype for business	100 000				100 000
IKT skolen (KS 12/15)	400 000	180 000	180 000		760 000
Asfaltering	1 500 000	1 000 000			2 500 000
Barnehage		100 000		300 000	400 000
Tjenestebil		220 000			220 000
GBU svømmebasseng			2 000 000		2 000 000
Grane kirke	500 000				500 000
Traktor			800 000		800 000
Utleieboliger oppgradering bygn			600 000		600 000
Vaktrom			1 500 000		1 500 000
Adm.bygg garasje/carport				200 000	200 000
GBU/Stormoen skole-skur					
søppeldunker				200 000	
Grunnerverv				200 000	200 000
Utleiebolig Fiplingdal				4 000 000	4 000 000
Utleieboliger for unge Trofors				400 000	400 000
Sum øvrige	57 000 000	11 500 000	5 080 000	5 300 000	78 180 000
Sum samlet	57 000 000	12 000 000	9 080 000	10 300 000	87 680 000
Bruk av fond	9 000 000				
Investeringstilskudd					
Låneopptak	48 000 000				
Sum Finansiering	57 000 000				

7.2 Investeringsplan 2019-2023

Tiltak	Beløp eks. moms	År	Avdeling Ansvar	Kommentar
Asfaltering	1,5 mill	2019	Teknisk / Næring Skole	Asfaltering av veger og ved kommunehuset
Aktivitetspark Stormoen	600 000	2019	Oppvekst / Kultur	Aktivitetspark Stormoen
Grane Barne- og ungdomsskole Stormoen skole Uteområde	200 000	2019	Teknisk / Næring Skole	Det gjenstår en del arbeid med uteområdene ved GBU og Stormoen skole.
Helsetun Stormoen	53.0 mill.	2019	Teknisk / Næring Sykehjem	Hoveddel sykehjem og boliger
Hjemmesiden	200 000	2019	Sentraladm. / IKT	Videreutvikling av hjemmesiden
Selvbetjenings-løsninger	300 000	2019	Sentraladm. / IKT	Sikker portal for elektroniske skjema, gjenbruk av data og automatisering. Er ment å lette hverdagen for både ansatte og innbyggere.
Skype for business	100 000	2019	Sentraladm. / IKT	En samordnet kommunikasjonsplattform som muliggjør meldinger, konferanser, nettmøter og samarbeid på en effektiv måte. Samordning av telefontjenester og kalender i outlook. Dermed får personer som ringer saksbehandlere som er opptatte, beskjed om når de er tilgjengelige igjen.
Acos Websak 7	200 000	2019	Sentraladm/IKT	Ny versjon av saksbehandlingsprogram
IKT	400 000	2019	Oppvekst / Kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15 Nettbrett til 1.klasse
Grane kirke	500 000	2019	Grane Sokn	Forprosjekt utbedring av Grane kirke

Totalt 2019	57 000 000			
Asfaltering	1.0 mill.	2020	Teknisk / Næring Kommunale veger	Asfaltering av veger og ved kommunehuset
Barnehage	100 000	2020	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for utskifting av en del inventar som er fra oppstart av barnehagen i 1994.
Helsetun Stormoen	10.0 mill.	2020	Teknisk / Næring Sykehjem	Fullføring av prosjektet
IKT	180 000	2020	Oppvekst / kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Trofors Vannverk	500 000	2020	Teknisk / Næring Vann	Skifte av membraner
Tjenestebil	220 000	2020	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Det er behov for å bytte ut en gammel arbeidsbil med en ny brukt.
Totalt 2020	12 000 000			
Grane Barne- og ungdomsskole Svømmebasseng	2.0 mill.	2021	Teknisk / Næring Skole	Betong smuldrer opp og det er lekkasje av klor. Det er derfor behov for oppgradering av svømmebassenget med nye fliser.
IKT	180 000	2021	Oppvekst / kultur Skole	Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Traktor	800 000	2021	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Traktoren ble innkjøpt ny i 2014. I 2021 er traktoren 7 år og brukt i ca. 6000 timer.
Utleieboliger og annen bygningssmasse	600 000	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger mm.	Det er et løpende behov for oppgradering av utleieboliger og annen bygningssmasse. Dette gjelder både tak,

Oppgradering utv.				takrenner, vinduer og maling / beising. Det er et stort etterslep på dette driftsområdet.
Renseanlegg og Avløpsnett Svenningdal	4.0 mill.	2021	Teknisk / Næring Avløp	Det er behov for å ruste opp avløpsnettet i boligfeltet i Svenningdal. Det er gammelt og for liten kapasitet. Renseanlegg
Vaktrom	1.5 mill.	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger	Tilbygg til Konvallv. 2. Døgnbemannet bolig / avlastningsbolig
Totalt 2021	9 080 000			
Adm.bygg Garsje / carport	200 000	2022	Teknisk / Næring Adm.bygg	Det er behov for en garasje eller en carport til parkering av kommunale tjenestebiler ved kommunehuset.
Barnehage	300 000	2022	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for å utvide gangen mellom avd. 3 og 4 pga. plassmangel. Dette kan gjøres ved å rive ut eksisterende toalett som ikke er i bruk.
Grane Barne- og ungdomsskole og Stormoen skole	200 000	2022	Teknisk / Næring Skole	Det er behov for egne frittstående bygg / skur for søppeldunker ved begge skolene.
Grunnerverv	200 000	2022	Sentraladm.	Grunnerverv av areal til serviceformål ved ny innfartsvei til Trofors i forbindelse med bygging av ny E6.
Utleiebolig Fiplingdal	4.0 mill.	2022	Teknisk / Næring Utleieboliger	Bygging av ny utleiebolig med to leiligheter til erstatning for sanering av tomannsboligen. Jfr. FS-sak 042/15.
Utleieboliger Leiligheter for unge Trofors	400 000	2022	Teknisk / Næring Utleieboliger	Forprosjekt vedr. bygging av kommunale leiligheter til unge i etableringsfasen.
	5.0 mill.	2022	Teknisk / Næring Vann og avløp	

Vann og avløp til nytt serviceanlegg ved ny E6				I forbindelse med etablering av nytt område for service og veikro vil det bli behov for fremføring av vann og avløp.
Totalt 2022	10 300 000			
Grane Kirke	10.0 mill.	2023	Grane Sokn	Hovedprosjekt utbedring av Grane kirke
Utleieboliger Leiligheter for unge Trofros	4.0 mill.	2023	Teknisk / Næring Utleieboliger	Hovedprosjekt. Bygging av utleieleiligheter til unge i etableringsfasen.
Hovedvannledning	2.0 mill.	2023	Teknisk / Næring Vann og avløp	Movegen, Almvassevegen og Bakkeveien. Skifte ut gamle jernrør og asbestledninger.
Veier og bruer Oppgradering	1.0 mill.	2023	Teknisk / næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Totalt 2023	17.0 mill			

Planen er lagt inn skjematisk i pkt. 7.1

7.3 Økonomisk oversikt investering

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	30	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0
Kompensasjon for mva	3 327	0	0
Statlige overføringer	0	0	0
Andre overføringer	1 200	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	4 557	0	0
Utgifter			
Lønnsutgifter	3	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0

Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	13 688	18 500	57 000
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0
Overføringer	3 327	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	17 018	18 500	57 000
Finanstransaksjoner			
Avdrag på lån	454	456	531
Utlån	1 820	-553	-554
Kjøp av aksjer og andeler	536	550	594
Dekning av tidligere års udekket	250	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	1 021	553	554
Avsatt til bundne investeringsfond	1 258	7	0
Sum finansieringstransaksjoner	5 339	1 013	1 125
Finansieringsbehov	17 800	19 513	58 125
Dekket slik:			
Bruk av lån	7 421	18 500	48 000
Salg av aksjer og andeler	55	0	0
Mottatte avdrag på utlån	2 070	463	501
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	5 226	0	8 000
Bruk av bundne driftsfond	400	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	1 650	550	1 594
Bruk av bundne investeringsfond	978	0	31
Sum finansiering	17 800	19 513	58 125
Udekket/udisponert	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.4 Budsjettskjema 2A investering

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	17 018	18 500	57 000
Utlån og forskutteringer	1 820	-553	-554
Kjøp av aksjer og andeler	536	550	594
Avdrag på lån	454	456	531
Dekning av tidligere års udekket	250	0	0
Avsetninger	2 279	560	554
Årets finansieringsbehov	22 357	19 513	58 125
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	7 421	18 500	48 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	85	0	0
Tilskudd til investeringer	1 200	0	0
Kompensasjon for mva	3 327	0	0

Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 070	463	501
Andre inntekter	0	0	0
Sum ekstern finansiering	14 103	18 963	48 501
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	8 254	550	9 625
Sum finansiering	22 357	19 513	58 125
Udekket/udisponert	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.5 Låneopptak

Det er i budsjett 2019 vedtatt låneopptak på kr 48.000.000.
Lånet tas opp med en nedbetalingstid på 40 år.

8 Vedlegg

8.1 Betalingsregulativ

Ansvar	Egenandeler	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
5 PLO	Inntekt inntil 2 G	205,00	pr måned	211,00	6,00	3 %
	Inntekt 2G – 3G	976,00	pr måned	1 005,00	29,00	3 %
	Inntekt 3G – 4G	1 572,00	pr måned	1 619,00	47,00	3 %
	Inntekt 4G – 5G	2 301,00	pr måned	2 370,00	69,00	3 %
	Inntekt 5G +	3 072,00	pr måned	3 164,00	92,00	3 %
	Hjemmehjelp	290,00	pr time	299,00	9,00	3 %
Ansvar	Salg	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
5 PLO	Middag hel porsjon	72,00		74,00	2,00	3 %
	Middag liten porsjon	62,00		64,00	2,00	3 %
	Kveldsmat/frokost	31,00	pr måltid	32,00	1,00	3 %
	Middag pårørende	72,00		74,00	2,00	3 %
	Utbringning av middag	16,00	pr måltid	16,50	0,50	3 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
PLO	Egenandel trygghetsalarmer 2016- analog	260,00	pr måned	260,00	Sats klar i desember	3 %
	Egenandel trygghetsalarmer 2016- GSM	288,00	pr måned	288,00		3 %
Ansvar	Brukerbetaling sjukeheim	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
5 PLO	Døgnopphold	160,00	pr døgn	Sentrale satser foreligger desember		
	Dag/natt opphold	80,00	pr døgn			
	Langtidsplass- 75 % trygd			Gratis		
	Langtidsplass- 85 % kapitalinntekt					
	Avlastningsplass	Gratis				

Ansvar	Fakturering	Sats 2018	Periode	Forslag 2019		
1						
Sentraladm	Gebyr papirfaktura	0	Pr stk	50,00		
Ansvar	Brukerbetaling barnehage	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
2	Barnehage – hel plass (Satsen vedtatt sentralt)	2 910,00	pr måned	2 980,00	70,00	2 %
OK	Deltidstilbud pr. dag	662,00	pr måned	682,00	20,00	3 %
	Halv plass	1 655,00	pr måned	1 705,00	50,00	3 %
	4 dager/uka	2 648,00	pr måned	2 728,00	80,00	3 %
	3 dager/uka	1 986,00	pr måned	2 046,00	60,00	3 %
	2 dager/uka	1 324,00	pr måned	1 364,00	40,00	3 %
	1 dag/uka	662,00	pr måned	682,00	20,00	3 %
	Ekstra dager barnehage	255,00	pr dag	265,00	10,00	4 %
	Utvidet åpningstid/ekstra timer/barnehage	57,00	pr time	60,00	3,00	5 %
	Mat- hel plass	250,00	pr måned	260,00	10,00	4 %
	Mat- halv plass	125,00	pr måned	130,00	5,00	4 %
	Mat- 3 dager/uka	150,00	pr måned	156,00	6,00	4 %
	Mat- 2 dager/uka	100,00	pr måned	104,00	4,00	4 %
	Mat- 1 dag/uka	50,00	pr måned	52,00	2,00	4 %
	Mat- Ekstradager	25,00	pr dag	26,00	1,00	4 %
	Kosepenger	73,00	pr dag	76,00	3,00	4 %
	Frokost på skolen, eksl. Mva	15,50	pr dag	16,50	1,00	6 %
	SFO-24,5 t/u, morgener/etterm./skolefridager	22,00	pr time	23,00	1,00	5 %
	SFO-18,5 t/u, etterm./skolefridager	22,00	pr time	23,00	1,00	5 %
	SFO-9 t/u, ettermiddager på skolefridager	22,00	pr time	23,00	1,00	5 %
	SFO- 9,5 t/u, skolefridag	22,00	pr time	23,00	1,00	5 %
	Ferietilbud SFO	22,00	pr time	23,00	1,00	5 %
Ansvar	Brukerbetaling	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
2 OK	Enetimer – barn og unge 22 ½ min./uke.	1 992,00	pr måned	2 052,00	60,00	3 %
	Enetimer voksne, 22 ½ min./uke.	2 310,00	pr måned	2 380,00	70,00	3 %

	Gruppeundervisning (3-6 elever) – 45 – 90 min/uke.	1 591,00	pr måned	1 639,00	48,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 90 min/uke.	830,00	pr måned	855,00	25,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 30 – 45 min/uke.	413,00	pr måned	426,00	13,00	3 %
	Salg av tjenester friv. lag / organisasjoner.	75 % av kostnad		75 % av kostnad		
	Salg av tjenester til grunnskole / barnehage.	100% av kostnad		100% av kostnad		
	Særskilte prosjekt.	lhht. reel kostnad		lhht reel kostnad		
Ansvar	Billettinntekt og utleie	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
2 OK	Fritidsbading – voksne.	0,00		0,00	0,00	0 %
	Fritidsbading – barn.	0,00		0,00	0,00	0 %
Ansvar	Fellingsavgift fastsatt av Miljødirektoratet	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	Voksen elg	537,00	pr skutt dyr	537,00		0 %
Teknisk	Elgkalv	316,00	pr skutt dyr	316,00		0 %
	Voksen hjort	411,00	pr skutt dyr	411,00		0 %
	Hjortekalv	249,00	pr skutt dyr	249,00		0 %
	Saksbehandlingsgebyr- Fastsatt i forskrift av Landbruks- og matdepartementet	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
	Jordloven- Deling	2 000		2 000	0	0 %
	Konsesjonsloven – Søknad om konsesjon	5 000		5 000	0	0 %
	Snøscooter	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
	Kjøretillatelse dagkort Grane kommune	135,00		150,00	15,00	11 %
	Kjøretillatelse årskort Grane kommune	900,00		900,00		0 %
	Kjøretillatelse ukeskort Grane kommune	360,00		400,00	40,00	11%
	Kjøretillatelse tre-dagerskort Grane kommune	225,00		250,00	25,00	11%
	Gebyr for manglende kjøretillatelse (ulovlig kjøring)	0,00		5 000,00	5 000,00	100%
	Renovasjon eks. mva	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	80 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
Teknisk	140 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	240 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	360L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	660 L	9 342,00		9 340,00	-2,00	0 %

	Volumavhengig gebyr eks. mva					
	80 L	369,00		369,00	0,00	0 %
	140 L	646,00		646,00	0,00	0 %
	240 L	1 107,00		1 107,00	0,00	0 %
	360L	2 546,00		2 546,00	0,00	0 %
	Fritidsrenovasjon					
	Hytte alt 1-Benyttet oppsamlingspunkt	950,40		950,40		
	Hytte alt 2- Egen dunk	1450,00		1 450,00		
	Hytte alt 3- Campingvogn/ bobil på fast plass			475,00		
	Fritidseiendom nr 2	475,00		475,00	475,00	
	Fri levering					
	Husholdninger alle dunkestørrelser	193,00		290,00	97,00	50 %
	Hytte alt 1	100,00		150,00	50,00	50 %
	Hytte alt 2	100,00		150,00	50,00	50 %
	Hytte alt 3			75,00	75,00	
	Fritidseiendom nr. 2	53,00		80,00	27,00	51 %
	Kommunalt tillegg eks. mva	120,00	pr. år	125,00	5,00	4 %
	Hovedpostene for byggesaksgebyrer	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	Byggetillatelse næringsbygg (200 m ²)	13 923,00		14 340,00	417,00	3 %
Teknisk	Byggetillatelse bolighus i 2 et. (120 m ²)	8 251,00		8 498,00	247,00	3 %
	Byggetillatelse mindre bygg/hytter (60 m ²)	5 208,00		5 364,00	156,00	3 %
	Endring av byggesak	1 241,00		1 278,00	37,00	3 %
	Godkjenning av foretak	2 376,00		2 447,00	71,00	3 %
	Meldingssaker	1 524,00		1 569,00	45,00	3 %
	Hovedpostene for oppmålingssaker	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	Oppretting av grunneiendom 0-500 m ²	7 202,00		7 418,00	216,00	3 %
Teknisk	Oppretting av større grunneiendom	14 404,00		14 836,00	432,00	3 %
	Punktfeste, oppmåling	7 202,00		7 418,00	216,00	3 %
	Grensejustering, festegrunn, jordsameie	2 400,00		2 472,00	72,00	3 %
	Arealoverføring, kr 1 000 pr. daa over 0,5 daa	9 602,00		9 890,00	288,00	3 %

	Betjening av henvendelser, feltarbeid pr. time	1 200,00		1 236,00	36,00	3 %
	Timepris kontorarbeid	891,00		917,00	26,00	3 %
	Tinglysingsgebyr, tillegg til Statens kartverk	119,00		122,00	3,00	3 %
	Saksbehandlingsgebyr delings sak	2 060,00		2 121,00	61,00	3 %
	Hovedpostene for vann- og avløpsgebyrer	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	Tilknytting av vann	5 482,00		5 646,00	164,00	3 %
Teknisk	Tilknytting av avløp	5 433,00		5 595,00	162,00	3 %
	Årsavgift vann (bolig)	4 283,00		4 411,00	128,00	3 %
	Årsavgift vann (hytte)	2 141,00		2 205,00	64,00	3 %
	Årsavgift avløp (hytte)	2 608,00		2 686,00	78,00	3 %
	Årsavgift vann målt forbruk pr. m ³	15,50		16,00	0,50	3 %
	Fastpris pr. år/vannmåler pr. boenhet	2 824,00		2 908,00	84,00	3 %
	Årsavgift avløp inkl. slambehandling	5 657,00		5 826,00	169,00	3 %
	Årsavgift avløp målt forbruk pr. m ³	30,00		31,00	1,00	4 %
	Slamtømming inntil 4 m ³	1 978,00		2 037,00	59,00	6 %
	Slamtømming, tillegg pr m ³ over 4 m ³	332,00		341,00	9,00	3 %
	Utslippssak, sandfilter	1 992,00		2 051,00	59,00	3 %
	Utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann	2 085,00		2 147,00	62,00	3 %
	Feiing og brannvern	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
	Feie- og tilsynsgift pr. pipeløp helårsbolig eks. mva	534,00		534,00	0,00	0 %
	Feie- og tilsynsgift pr. pipeløp fritidsbolig eks. mva			534,00	534,00	100 %
	Brannutrykning ved unødig alarm eks. mva	5 305,00		5 464,00	159,00	3 %
	Salg av info til Norsk Eiendomsinformasjon AS(Ambita-Infoland)	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
	Landbrukseiendom/ Gårdskart	219,00		225,00	6,00	3 %
	Matrikkelbrev	221,00		227,00	6,00	3 %
	Målebrev	115,00		118,00	3,00	3 %
	Kommunale feste kontrakter/ festeavgift	115,00		118,00	3,00	3 %
	Godkjente bygningstegninger	320,00		329,00	9,00	3 %
	Ferdigattest/midlertidig brukstillatelse	115,00		118,00	3,00	3 %

	Vei, vannforsyning og avløpsforhold	110,00		118,00	3,00	3 %
	Kommunale avgifter og eiendomsskatt	115,00		118,00	3,00	3 %
	Restanser og legalpant	115,00		118,00	3,00	3 %
	Gjeldende planstatus med bestemmelser	168,00		173,00	5,00	3 %
	Hovedpostene for plan- og disp.behandling	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	Behandling av planprogram	3 090,00		3 182,00	92,00	3 %
Teknisk	Behandling av konsekvensutredning	3 090,00		3 182,00	92,00	3 %
	Disp. reg.planer som ikke krever høring	2 060,00		2 121,00	61,00	3 %
	Disp. reg.planer som krever høring	3 090,00		3 182,00	92,00	3 %
	Disp. fra k.planens arealdel LNF m/forbud	5 150,00		5 304,00	154,00	3 %
	Disp. fra k.planens arealdel øvrige områder	3 090,00		3 182,00	92,00	3 %
	Mindre vesentlig reguleringsendring	5 150,00		5 304,00	154,00	3 %
	Reg.pl.beh. – enkel plan i utbyggingsomr.	8 240,00		8 487,00	247,00	3 %
	Reg.pl.beh. – i LNF m/forbud og ressurskr.	25 750,00		26 522,00	772,00	3 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	1/3 av hallen	320,00	pr. time	329,00	9,00	3 %
Teknisk	2/3 av hallen	385,00	pr time	396,00	11,00	3 %
	Hele hallen	450,00	pr time	463,00	13,00	3 %
	Halve hallen	1 926,00	pr dag	1 983,00	57,00	3 %
	Garderober m/toalett	385,00	pr dag	396,00	11,00	3 %
	1/3 av hallen- private arrangement	385,00	pr time	396,00	11,00	3 %
	2/3 av hallen- private arrangement	450,00	pr time	463,00	13,00	3 %
	Hele hallen- private arrangement	515,00	pr time	515,00	-	0 %
	Halve hallen- private arrangement	3 851,00	pr dag	3 966,00	115,00	3 %
	Garderober m/toalett- private arrangement	515,00	pr dag	530,00	15,00	3 %
	Auditoriet	642,00	pr gang	661,00	19,00	3 %
	Skolekjøkken/ kantine	515,00	pr gang	530,00	15,00	3 %
	Innebygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	3 851,00		3 851,00	-	0 %
	Utenbygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	6 419,00		6 611,00	192,00	3 %

	Kommunestyresalen	386,00	pr gang	397,00	11,00	3 %
	Formannskapssalen	386,00	pr gang	397,00	11,00	3 %
	Møterom kantine	386,00	pr gang	397,00	11,00	3 %
Ansvar	Skuddpremie	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
4	Skuddpremie kråke	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
Teknisk	Skuddpremie ravn	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
	Skuddpremie mink	100,00	pr skutt dyr	100,00		0 %
	Skuddpremie mår	200,00	pr skutt dyr	200,00		0 %
	Skuddpremie rødrev	300,00	pr skutt dyr	300,00		0 %
	Skuddpremie gaupe	2 500,00	pr skutt dyr	2 500,00		0 %
Ansvar	NAV	Sats 2018	Periode	Forslag 2019	Endring	Endring %
6	Enslige	5 700,00	per måned	Blir ferdigstilt når sentrale satser foreligger.		
NAV	Ektepar/samboere	9 500,00	per måned			
	Person i bofellesskap	4 750,00	per måned			
	Barn 0-5 år	2 200,00	per måned			
	Barn 6-10 år	2 900,00	per måned			
	Barn 11-17 år	3 700,00	per måned			
	Lav sats for livsopphold i Grane kommune: 50 % av statlige veiledende satser.					

